

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μνην δραχ. 55. Τρίμνην δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50,
Αμερικῆς δολλάρια 3. — Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμνηνοι καὶ Τρίμνηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 41ος

Ἀθῆναι, 3 Μαρτίου 1934

Ἔτος 56ον. — Ἀριθ. 14

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἦταν ὁ ἄνθρωπος τῆς ἡμέρας. Οἱ Ἀνναμίτες βάρδοι τραγουδοῦσαν τὰ ἐνδοξα κατορθώματά του καὶ δόξαζαν τ' ὄνομά του. Μεγαλοποιημένος ἀπὸ τὴν λαϊκὴν φαντασίαν οἱ μικρότερες ἐπιτυχίες του μεταβάλλονταν σὲ περίλαμπρες νίκες, ὅπου μιὰ χούφτα Ἀνναμίτες κατατρόπωναν ὁλόκληρα συντάγματα γαλλικοῦ στρατοῦ.

Ὡστόσο στὸ τέλος, σφτιγμένους ἀπ' ὅλες τίς μεριές καὶ περικυκλωμένους ἀπὸ τοὺς λευκοὺς, ὁ Νγκουγιέν εἶχε ἀναγκασθεῖ καὶ πάλι νὰ καταφύγῃ στὰ παλιὰ του λημέρια, στὶς ἀδιαπέραστες λαγκαδιές καὶ στ' ἄγρια βουνά, καὶ κανεὶς δὲν γνῶριζε ποῦ ἦταν καὶ τί ἔκανε αὐτὸς καὶ τὰ πιδ ἔακουστὰ πρωτοπαλλήκαρά του, ὁ Κινέζος Λουόγκ Μινγκ-Λουόνγκ, ὁ Ἀνναμίτης Τριέν-Κοάτ, ὁ Τό-Λύ-Γκιά, καὶ ὁ πιδ δοξασμένος ἀπ' ὅλους, τὸ δεξι χέρι τοῦ Ἀσπρου Λύκου, ὁ Μάν, Τσοῦ-Λό-Χόγκ.

Τσοῦ-Λό-Χόγκ: Ὁ Τσοῦ, ὁ ἀγριάνθρωπος; Ἐ βέβαια! Γιατὶ ὁ πελώριος καὶ χεροδύναμις παλληκαρᾶς ποῦ εἶχε ἐπιτεθεῖ τοῦ Μό, στὸ μαγαζί τοῦ Ντουόγκ, καὶ ποῦ ὁ ὑπηρέτης νόμιζε πὼς εἶχε ἰδεῖ νὰ σκαρφαλώνῃ στὴν ταράτσα, δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸ πρωτοπαλλήκαρο τοῦ Ἀσπρου Λύκου. Κι' ὅσο γι' αὐτὸν τὸν ἴδιον, θὰ ἔχετε βέβαια τώρα πιά μαντεύσει πὼς ἦταν τὸ ἴδιο πρόσωπο μὲ τὸν μυστηριώδη γέρο τοῦ ὀπισποτείου. Τὰ δυὸ παιδιὰ τοῦ διοικητῆ εἶχαν ν' ἀντιμετωπίσουν ἕνα φοβερὸ ἐχθρό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'

Ἡ ἐπίθεσις

Ἔτσι, ὅπως εἶχαν προαισθανθεῖ ὁ Ντενῆ καὶ ἡ Τί-Σάϋ, τὴν ἐπίθεσιν στὸ διοικητήριον τὴν ἔκαναν ἀληθι-

νοὶ κουρσάροι, οἱ φαερώτεροι ληστὲς τοῦ Τογκίνου, οἱ αἰμοβόροι συμμορίτες τοῦ Ἀσπρου Λύκου.

Ἐχοντας κατατοπισθεῖ θαυμάσια καὶ συγκεντρώσει ὅλες τίς πληροφορίες, ὁ Νγκουγιέν κατῴρθωσε νὰ ῥά-λῃ στὴν ὑπηρεσίαν τοῦ διοικητῆ ἕναν

ἀπὸ τοὺς καλύτερους κατασκόπους του, τὸν Μπᾶ. Ἔτσι θὰ μπορούσε νὰ εἶναι ἡσυχὸς πὼς θὰ πραγματοποιοῦσε τὸ σχέδιό του δίχως καμμιά δυσκολία.

Πραγματικῶς, εὐθὺς ἀπὸ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ συναντήθηκε μὲ τὸν πονηρὸ Μπᾶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς συμμορίας ἔμαθε πολὺ ἐνδιαφέροντα νέα.

— Ὁ διοικητὴς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ πάῃ μὴ ἀπ' αὐτὲς τίς ἡμέ-

Ὁ Τσοῦ εἶχε χτυπήσει κατάστηθα τὸν φρουρὸ... (Σελ. 158, στ. γ')

ρες στο Χανόι, του είπε ο Μπα.
— Θά πάρω μαζί του και την οικογένειά του; Έκανε ο Νγκουγιέν.
— Όχι.

Για μια στιγμή έμειναν σιωπηλοί. Οι δυο συνωμότες ήταν μαζεμένοι μαζί με τον Τσου και μερικούς άλλους στα έρείπια της Παλιάς Παχόδας όπου είχαν χωθεί ο ένας ύστερα από τον άλλον, την ώρα που είχε αρχίσει να σκοτεινιάζει.

Σε λίγο ο Νγκουγιέν είπε:
— Αυτό είναι καλό για μας. "Αν ήταν ο διοικητής εδώ θα είχαμε

— Ένα μοναχά;
— Ένα. "Ο άλλος στέκεται κάτω από τη βεράντα.

— Θ' ακούγονταν στο χωριό αν έπεφταν πυροβολισμοί στο διοικητήριο;

— Δεν το πιστεύω, και μάλιστα αν διαλέξετε τη βραδιά του Τέτ, γιατί τότε οι κρότοι από τα βαρελότα και τα πυροτεχνήματα και ο θόρυβος γενικά της γιορτής θα σκεπάσουν κάθε ήχο που μπορεί να έρχόταν από εκεί.

— Πού κοιμούνται ή γυναίκα του διοικητή και τα παιδιά του;

— Στο δεύτερο πάτωμα.

— Και σύ;

— Στις κάμαρες της υπηρεσίας μαζί με τους άλλους μπέϋ.

— Δεν θα μπορέσης να μάς ανοίξεις την πόρτα του ισόγειου;

— Δεν ξέρω. Θα προσπαθήσω να κλέψω κανένα από τα κλειδιά της ή να κάνω αντικλείδι.

— Λαμπρά... Τσου!

— Αφέντη;

— Για κάθε ένδεχομένο θα έχω μαζί σου μια άνεμόσκαλα.

— Ναί, αφέντη, απάντησε ο λακωνικός γίγας.

— Εάν ο Μπα δεν μπορέσει να προμηθευτεί το κλειδί, θα σκαρφαλώσης απάνω στην ταράτσα.

— Ναί, αφέντη.

— Εκεί είναι μια καταπακτή. Θα κατεβής απ' αυτήν και θα μάς ανοίξεις.

— Ναί, αφέντη.

"Υστερα απ' αυτά οι συνωμότες χωρίστηκαν. "Ο Μπα γύρισε πίσω στο διοικητήριο, ο Νγκουγιέν κι' ο Τσου στο όπισθο κτίριο κι' οι άλλοι συμμορίτες σε διάφορα φτωχόσπιτα όπου τους φιλοξενούσαν οι φίλοι τους.

"Οστόσο χάρις στις αποκαλύψεις του Μό λίγο έλειψε να ναυαγήσουν τα κακοβργα σχέδιά τους. Μ' αυτούς οι ίδιοι δεν είχαν ποτέ φαντασθεί ένα τέτοιο πράγμα. Συνέχισαν ξένοιαστοι τις προετοιμασίες τους και καθώς ο Ντενγ έδεν θέλησε ποτέ να

δώσει πίστη στα λόγια του υπηρέτη του, τη συμφωνημένη μέρα και ώρα οι άθλιοι έδωσαν σ' εκτέλεση το σχέδιό τους.

"Ο Νγκουγιέν και η συμμορία του ξεκίνησαν για το διοικητήριο την ώρα που η γιορτή βρισκόταν στη μεγαλύτερη ζωηρότητα. Μέσα στους δρόμους και στις πλατείες του χωριού τα ταμπούρλα βαρούσαν, οι καραμούζες τσίριζαν, κι' όλα τα βάρβαρα και φωνακλάδικα έγχωρια όργανα ήχοσαν μαζί κάνοντας μια απερίγραπτη κακοφωνία που ένθουσίαζε τους θιαγρότες, μα θά ήταν ανυπόφορη για ένα ευρωπαϊκό αυτί.

Τη στιγμή εκείνη γινόταν η παρέλαση του Δράκοντα μέσα από τους κεντρικότερους δρόμους.

Το μυθολογικό αυτό τέρας ήταν κατασκευασμένο ολόκληρο από χαρτόνι βαμμένο και το φοβερό του δίστρακο έσκέπαζε καμιά είκοσάρια ξυπόλητους μάγκες που κουνιόντουσαν δεξιά κι' αριστερά για να το κάνουν να μοιάζει σαν ζωντανό και να το κάνουν πιο φοβερό ακόμη στους απλοϊκούς χωρικούς, που έδλεπαν έκστατικοί την μακρυά διχαλωτή του γλώσσα που μπαινόβγαине, τα μυτερά του δόντια και τα φλογερά του μάτια. Ένα πλήθος ακόλουθοι με δαυλιά αναμμένα στο χέρι, ή με φανάρια, συνώδευαν την πομπή πηδώντας και χορεύοντας και φωνάζοντας έξαλλοι.

"Ετσι οι συνωμότες πέρασαν απαρατήρητοι κι' έφτασαν κοντά στο κιγκλιδωμά του πάρκου. Εκεί εστάθηκαν και συνεννοήθηκαν για τελευταία φορά.

"Υστερα οι μισοί πήγαν δεξιά, οι άλλοι μισοί αριστερά και όλοι άρχισαν να σέρνονται ανάμεσα στα ψηλά χόρτα για να φθάσουν ως τον τον φράχτη άθραστοι.

Πάνω από την καγκελόπορτα τρεμόσβυνε ένα φανάρι και ένας φρουρός βημάτιζε επάνω κάτω σαν αυτόματο, έχοντας άλλοι το νου του. Τούτη όμως ή άφηρημάδα του το κόστισε ακριβά.

"Ο Τσου σηκώθηκε εξαφνα δλόρθος σαν το φίδι που ετοιμάζεται να πέσει επάνω στο θύμα του. Βρισκόταν πέντε βήματα μακριά από το σκοπό χωρίς να έχη κινήσει διόλου την προσοχή του και κρατούσε στα χέρια του ένα μακρύτατο καλάμνιο κοντάρι. Ένα χτύπημα, ένα πνιγμένο μουγγρητό, και όλα τελείωσαν.

"Ο γιγαντώσωμος Μαν είχε χτυπήσει κατάστηθα τον δυστυχισμένο φρουρό με τη μύτη του κονταριού του.

(Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΓΑΤΟΣ ΧΑΤΖΗΣ

ΛΑΪΚΟΣ ΜΥΘΟΣ

Μια φορά, ένας γάτος κυνηγάρης, από εκείνους τους κυνηγάρηδες, άφάνισε τα πιά πολλά ποντίκια του σπιτιού των άφεντικών του.

"Όσα κατάφεραν να ξεφύγουν από τα νύχια του, κρυφτήκανε βαθειά στη φωλιά τους, και από το φόβο που είχαν πάρει δεν έβγαίνε κανένα έξω.

"Ετσι σ' εκείνο το σπίτι δεν φαινότανε πιά ούτε ένα ποντίκι για τον όρκο, που λένε.

"Αφού πέρασαν μερικές ημέρες και δεν εύρισκε πιά κανένα να κυνηγήσει ο γάτος, αποφάσισε να φύγει από το σπίτι και να λείψει κάμποσο καιρό για να ξεθαρρευτούν τα ποντίκια και να βγαίνουν πάλι έξω.

"Όταν ξαναγύρισε, βρήκε κάτι μικρά ποντικάκια που ξεθαρρεμένα είχαν στήσει χορό μέσα στο κελλάρι του σπιτιού. Εκείνα καθώς τον αντίκρυσαν τάχασαν από την τρομάρα τους και δεν ήξεραν πώς να κρυφτούνε.

"Ο γάτος κοντοζύγωσε ήμερα ένα από αυτά, το τσάκωσε με καλό τρόπο, έπαιξε χαδιάρικα λίγη ώρα μαζί του, και στο τέλος με γλυκά λόγια του επρόσθεσε:

— Τρέξε τώρα στη φωλιά σου να πής στα άλλα ποντίκια, πώς εγώ πήγα στο Χατζηλίκι, γίνηκα Χατζής και καθώς είδες δεν μπαίνω πιά στα αϊματα. Γι' αυτό, να βγαίνετε άφοβα από τη φωλιά σας και να τρώτε απ' όλα τα καλά που βρίσκονται εδώ μέσα σ' αυτό το σπίτι σ' αυτό εγώ θα σάς κάνω παρέα και πλάτες και θα είμαστε οι πιά καλοί φίλοι.

"Ετρεξε το ποντικάκι χαρούμενο στη φωλιά του, και έφερε την παραγγελία του γάτου. Αυτά τα λόγια τ' άκουσαν με χαρά τα κρυμμένα ποντίκια και ετοιμαστήκανε όλα να βγουνε έξω.

Μα τότε έμπόδισε ένας γεροπόντικας που τους είπε:

— Για σταθήτε λίγο, να προβάλω εγώ να ιδώ τί λογής είναι τα μουσούδια του, και απ' εκείνα θα καταλάβω αν μάς παράγγειλε την αλήθεια.

"Εβγαλε προφυλακτικά το κεφάλι του από την ποντικότρυπα, και σαν αντίκρυσε τον γάτο που τήραγε με άγριεμένα μάτια κατά τη φωλιά τους, ανοιγόκλειε τα ρουθούνια του και άνεβοκατέβαζε τα μουστάκια του, τραβήχτηκε άμέσως μέσα και τους είπε:

— Τό καλό που σάς θέλω, τρωπώσετε πιά βαθειά στη φωλιά μας,

γιατί καθώς δείχνουν τα μουσούδια του γάτου, γυρεύει να μάς ξεγελάσει που μάς παράγγειλε πώς γίνηκε Χατζής και δεν μπαίνει πιά στα αϊματα. Και Χατζής αν έγινε τα παλιά του δεν τ' αφήνει.

Αυτά τα τελευταία λόγια του γε-

ροπόντικα, έμειναν παροιμία στο στόμα του λαού, και την λέει για τους πονηρούς ανθρώπους, που με φέμματα πολεμάνε να ξεγελάνε τους άλλους, πώς άφησαν τις κακές τους συνήθειες κι' έγιναν καλοί.

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΣΕΦΕΡΑΝΣ

ΤΟ ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Η'. — "Ο στόλος του Μπέμπη

Τό γραμματάκι του "Αη-Βασίλη ο Μπέμπος τό κόρφωσε στον τοίχο, πάνω από τό κρεβάτι του, για να τό βλέπη και να τό θυμάται πάντα.

Και για πολλές ημέρες ήταν φρόνιμος και δεν άγγιζε τίποτα αν δεν του έδιναν την άδεια.

"Ο θεός του, που τον λυπήθηκε να τον βλέπη έτσι μετανιωμένο, μελαγχολικό, να παίζει με τα παλιά του παιχνίδια, ενώ η Μπέμπα είχε τόσα καινούργια, του έφερε τα Θεοφάνεια ένα ωραίο βαποράκι. Ήταν μετάλλινο, βαμμένο με διάφορα χρώματα κι' έμοιαζε σαν αληθινό. "Απ' όλα είχε: κατάρτια, φουγάρο, τιμόνι, μηχανή. Κι' ή μηχανή του δούλευε με ατμό όπως σταληθινά βαπόρια. "Αναβες δηλαδή ένα καμινέτο, τό έβαζες κάτω απ' τό καζάνι γεμάτο νερό, κι' όταν τό νερό έβραζε, ο ατμός, περιορισμένος, γιατί τό καζάνι ήταν σκεπασμένο — περνούσε με

δύναμη από διάφορους σωλήνες, έκανε τις ρόδες να γυρίζουν, και τότε τό βαποράκι περπατούσε, έτοσε μέσ' στη δεξαμενή μια χαρά!

"Όταν τα παιδιά πηγαιναν περίπατο στο δημόσιο κήπο, που είχε μεγάλη δεξαμενή, έπαιοναν και τό βαποράκι που ήταν ή διασκέδασή τους. Πάντα όμως ή Μαργαρώ άναβε τό καμινέτο. "Ο Μπέμπος δεν είχε τό δικαίωμα να μεταχειρίζεται ούτε τη μπουτιλίτσα με τό σπρίτο, ούτε τό κουτί με τα σπρίτα. Αυτά είναι επικίνδυνα πράγματα για παιδιά.

"Οστόσο, από άλλες πρωτοχρονιές και γιορτές, ο Μπέμπος είχε κι' άλλα βαποράκια, καραβάκια και βαρκάκια, που κι' αυτά μπορούσαν να τρέχουν

κάμποσες φασχρίες. Τόν ξέρω. Είναι γενναίος.

— Λιγότερο γενναίος από σένα, άρχηγέ.

"Ο Νγκουγιέν που είχε μια μικρή αδυναμία στις κολακείες, χαμογέλασε.

— "Οπωσδήποτε προτιμώ να ενεργήσω τώρα που θα λείπη αυτός. "Η γυναίκα του και τα παιδιά του μάς είναι άρκετοι για δημηροί. "Εχοντας τους στα χέρια μας θα μπορέσουμε να επιβάλουμε τους όρους μας σ' αυτά παλιόσκυλα τους Γάλλους. "Εσύ, Μπα, θα γυρίσης όμως πίσω στη δουλειά σου. Πές μου όμως πρώτα: "Η καγκελόπορτα του πάρκου φρουρείται, δεν είναι έτσι;

— Μάλιστα, άρχηγέ, μ' ένα φρουρό.

στο νερό, όχι όμως με αληθινή ατμομηχανή, παρά με κούρδισμα μόνο. Κι επειδή το κούρδισμα δεν είναι βέβαια επικίνδυνο, ο Μπέμπης μπορούσε να παίξει το στόλο του και στο σπίτι, την ώρα προπάντων που έκανε το λουτρό του κι η μπανιέρα ήταν γεμάτη. Το βαποράκι όμως με την ατμομηχανή, το επικίνδυνο, το άφινε κατά μέρος, εκτός πιά αν η Μαργαρώ του έκανε τη χάρη να τάνηψη.

Αλλά μια μέρα, εκεί που θάκανε το λουτρό του και στο μεταξύ έπαιξε με το στόλο του, η Μαργαρώ τον άφησε μια στιγμή μονάχο, γιατί τη φώναξαν στην κουζίνα. Τότε του Μπέμπη του ήρθε η ιδέα να παίξει και με το απαγορευμένο βαποράκι. Να εκεί η μοιραία στιγμή με το σπύρο, και το κουτί με τα σπύρα. Δεν χάνει καιρό, τρέχει ένα σπύρο, βάζει φωτιά στο καμινέτο και το χώνει γρήγορα-γρήγορα κάτω απ' το καζάνι του βαποριού. Αλλά πριν το ρίξει στη μπανιέρα, ακούει άξαφνα απ' την κουζίνα φωνές:

— Τρεχάτε! η Μαργαρώ έπιασε έναν ποντικό!

— Τι; ποντικό; Μα ο Μπέμπης δεν είχε ιδεί ποτέ στη ζωή του τέτοιο πράγμα! Αμέσως τα ξεχνά όλα, παρατά το βαποράκι όπως ήταν σε μια καρέκλα και τρέχει στην κουζίνα.

Αλήθεια, η Μαργαρώ είχε πιάσει ένα ποντικάκι, και τότε το κρατούσε στο στόμα της, τότε τσίπαιζε με τα πόδια της, τότε τάφινε να της φύγει, για να τρέξει και να το ξαναπιάσει. Το θέαμα ήταν τόσο διασκεδαστικό, που όλοι είχαν μαζεωθεί στην κουζίνα να το βλέπουν—η Μπέμπα, η Μαργαρώ, η μαγειρίσα, ο μικρός υπηρέτης—κι ο Μπέμπης ούτε θυμήθηκε πιά βαποράκι...

Άξαφνα, αίσθάνονται μια μυρωδιά σα να καιγόταν κάτι. Φοβισμένοι, όρμουν έξω. Και βλέπουν ένα μαύρο καπνό να βγαίνει απ' την πόρτα του μπάνιου.

— Ω, δυστυχία! Στο μπάνιο έπιασε φωτιά!

Ναι! γιατί ο κύριος Μπέμπης από τη βία του και τη χαζομάρα του, είχε ξεχάσει να βάλει νερό στο καζάνι. Και το καμινέτο έκαψε το μέταλλο, και πήρε φωτιά όλο το βαποράκι, κι η καρέκλα, και κάτι ρούχα που ήταν ακουμπισμένα στη ράχη της.

— Νερό! νερό! για το Θεό!...

Ευτυχώς η μπανιέρα ήταν γεμάτη. Κι έσπρωξαν όλα τάναμμένα πράγματα, τσορξάν μέσα και τσορξσαν. Έτσι το Σκαλιστήρι έχασε το βαποράκι του, αφού λίγο έλειψε, καθώς πήρε φωτιά, να κάψει όλη την κάμαρα του μπάνιου κι' όλο το σπίτι. Τι φοβερά αποτελέσματα έχει η παρακοή κι' η άπροσεξία!...

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Ο ΚΑΥΧΗΣΙΑΡΗΣ

ΔΙΠΡΑΚΤΗ ΚΩΜΩΔΙΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ:

Δινούλα, 8 ετών } αδελφία

Πετράκης, 9 ετών }

Γιαννάκης, 10 ετών }

Καίτη, 14 ετών }

Νίνα, 13 ετών } αδελφές

Μαρία, 15 ετών }

Μια δπηρέτρια

"Όλα τα παιδιά ξαδέρφια μεταξύ τους.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

Η σκηνή παρουσιάζει κάμαρα παιδική σε σπίτι ευπόρο. Μια κάμαρα προορισμένη αποκλειστικά για το παιχνίδι των παιδιών. Άριστερά και δεξιά παράθυρο με κουρτίνες αδιαφανείς. Στο βάθος πόρτα. Ντινάνι με μαξιλάρια, μια δυο καρέκλες, ένα τραπέζι. Η Δινούλα κι' ο Πετράκης παίζουν.

Σκηνή πρώτη

Πετράκης, σκυμένος χάμω, κάτι φτιάχνει με τους κύβους. Φωνάζει επιτακτικά:—Δινούλα. Βρές μου έναν κύβο που νάχει επάνω μια άλογο-γούρα.

κρατώντας το ρυθμό με το πόδι του:

Ω τί άλογάκι!
Ω τί άλογάκι!
Ω τί ωραίο
άλογάκι!

Δινούλα, βρίσκει τον κύβο και τον φέρνει. — Ορίστε, πάρε, Πετράκη!

Πετράκης. — Άκου, Δινούλα, να μου βρής όλους τους κύβους που έχουν επάνω κόκκινα λουλουδάκια. Ναι. Όχι! Όχι! Στάσου! Βρές μου πρώτα-πρώτα έναν που νάχει επάνω μια ρόδα. Ρόδα άμαξιού. Νά, πώς να σου το πω. Όχι όχι άστ' τη ρόδα. Πρώτα να μου βρής έναν που νάχει το νύχι του σκυλιού μου επάνω. Κατάλαβες; Άντε γρήγορα! Χμ! Στάσου μια στιγμή. Έχουμε πολλούς κύβους ακόμα; Πόσους; Μέτρα τους!

Δινούλα, σε κάθε μια διαταγή κάνει να φύγει και στέκεται. Προχωρεί τώρα στους κύβους, τους μετρά και απαντά. — Άργησε ο Γιαννάκης.

Πετράκης. — Ε! Δινούλα. Έγώ σε ρωτώ αν έχουμε άλλους κύβους και συ μ' απαντάς, άργησε ο Γιαννάκης. Τι είναι αυτά;

Δινούλα. — Τι τ' είν' αυτά; Θέλω το Γιαννάκη για να παίζουμε. Νά, κοντεύει να βραδυάση πιά.

Πετράκης. — Για να παίζουμε; Μα τόση ώρα παίζουμε.

Δινούλα. — Ναι, μάλιστα. Τι ώρα τα παίζουμε! (Μιμείται τη φωνή του Πετράκη), Δινούλα, φέρε μου ένα άλογοαφτί! Δινούλα, δόσε μου μιαν άλογοσουρά. Δινούλα, βρές μου μιαν άλογότριχα. Δινούλα φάξε να βρής το νύχι του σκύλου. Βρέθηκα πιά. Παιχνίδι είναι αυτό;

Πετράκης, αφήνει τους κύβους, σηκώνεται και λέει σοβαρά. — Α! Δινούλα. Είμαι μεγαλύτερός σου και πρέπει να μ' άκους. Έσύ είσαι οκτώ χρονών και γώ έννέα. Λοιπόν;

Δινούλα. — Του χρόνου θα είμαι και γώ έννέα. Τότε πιά δε θα σ' άκούω.

Πετράκης. — Χά, χά, χά! Του χρόνου θα είσαι εσύ έννέα, εγώ όμως δέκα. Πάλι πιό μεγάλος.

Δινούλα. — Ε, τον άλλο χρόνο και γώ θα είμαι δέκα.

Πετράκης. — Εγώ όμως ένδεκα. Ζήτω! (Ο Πετράκης ένθουσιάζεται). Ποτέ δε θα με φθάσης.

Δινούλα, απογοητευμένη. — Α, ναι. Έτσι γίνεται. Ούφ! (Πηγαίνει και στέκεται σε μια γωνιά).

Πετράκης. — Ελα, έλα, άδερφούλα μου, μην παραπονιέσαι. (Την άγκαλιάζει και τη φιλά).

Σκηνή δεύτερα

(Ακούγεται χτύπος στην πόρτα).

Πετράκης. — Εμπρός.

(Μπαίνει ο Γιαννάκης).

Γιαννάκης. Καλησπέρα, ξαδερφάκια μου! Τι κάνετε; Παίζετε; Άργησα, ε;

Δινούλα. — Άργησες, βέβαια! Νά, βράδυασε.

Γιαννάκης. — Ού! άκόμα νωρίς είναι. Τι βράδυασε; Αλήθεια, να μη ξεχάσω. Ο Μπαμπάς μου είπε να το πάω αυτό το γράμμα, στις 6 ή 7, στο σπίτι του δικηγόρου του.

Πετράκης και Δινούλα. — Ού! καυμένη, θα φύγεις;

Γιαννάκης. — Όχι. Θα γυρίσω, πάλι. Δεν είναι μακριά. Νά, έδω. Στην άλλη γωνία. Όμως στις 6. Νά δω τί ώρα είναι;

(Τρέχουν και οι τρεις προς το μέρος που βρίσκεται το ρολόι του τοίχου).

Γιαννάκης Πετράκης και Δινούλα. — Πέντε και μισή!

Γιαννάκης. — Μισή ώρα άκόμα. Μόνο να μη το ξεχάσω. (Βγάζει το γράμμα από την τσέπη του). Πού να το βάλω; Νά, έδω.

Πετράκης και Δινούλα. — Ναι, ναι, καλά είναι και.

Γιαννάκης. — Λοιπόν, έδω. Καλά. Τώρα δε θα το ξεχάσω, ε; Γιατί όταν το ξεχάσω...

Πετράκης. — Γιατί όταν το ξεχάσεις, Γιαννάκη μου, (κάνει τη σχετική κίνηση) θα φας παραμία τεσσαράκοντα. Ε;

Δινούλα. — Τεσσαράκοντα; Χά, χά, χά! Σαράντα, ε; Χά, χά, χά! Όχι, Γιαννάκη μου.

Πετράκης. — Σαράντα ξυλίσσες, (χειρονομεί) τάπ! τάπ! νά, νά, νά, όχ... Όχι!... Ό...

Πετράκης και Δινούλα, γελούν.

Γιαννάκης, προσβεβλημένος. — Ποιος θα τις φάη; Εγώ;

Δινούλα, περιπαιχτικά. — Όχι, καλέ. Εγώ...

Πετράκης, περιπαιχτικά. — Ποιος θα τις φάη; Η άφεντιά σου.

Πετράκης και Δινούλα, ο ένας στον άλλο. — Είδες πώς φοβάται το ξύλο;

Γιαννάκης, περιφρονητικά. — Πώς; Φοβάμαι το ξύλο; (με στόμφο). Εγώ, πιτσιρίκια μου, ούτε ξύλο τρώω, ούτε φοβάμαι ποτέ μου.

Πετράκης και Δινούλα. — Δε φοβάσαι; Ποτέ σου;

Γιαννάκης. — Ποτέ μου! Στο σχολείο τα βάζω και με δυο και με τρία παιδιά.

Δινούλα, με θανμασμό. — Αλήθεια!

Πετράκης. — Μα πώς γίνεται;

Γιαννάκης. — Χμ. Νά! Άς πούμε, Πετράκη, πώς εσύ τα βάζεις μαζί μου στο διάλειμμα. Εγώ, τί; Θα καθίσω με σταυρωμένα τα χέρια; Δε χάνω καιρό. Τσάφ, τσούφ. Σου δίνω δυο σφαλιάρες.

Πετράκης, δέχεται ξαφνικά δυο μπάτσες, τα χάνει, πιάνει με τα χέρια του τα μάγουλά του.

Γιαννάκης. — Έστερα σ' άρπάω μια και σε ρίχνω κάτω. (Τον ρίχνει κάτω). Πες χαμένος.

Δινούλα, τρέχει κοντά στον άδελφό της. — Ε... Πετράκη μου!

Γιαννάκης, στρέφεται προς τη Δινούλα. — Έστερα έρχεται ο άλλος και τα βάζει κι' αυτός μαζί μου. (Χειρονομεί).

Δινούλα, τρομάζει, κάνει δυο βήματα προς τα πίσω. — Α! Μή!

Γιαννάκης. — Εγώ δε χάνω καιρό. (Προχωρεί προς τη Δινούλα, που πάντα αποσθχωρεί).

Δινούλα. — Α!... Α!... Α!... (με φόβο).

Γιαννάκης. — Σου τον άρπάω κι' αυτόν (άρπάζει τη Δινούλα), φάπ! φούπ! Πάρτον κάτω.

Δινούλα, ξεφεύγει, χαμηλώνει και κρύβεται κάτω από το ντινάνι.

Γιαννάκης, τρέχει στη μέση της κάμαρας. — Πάν' κι' οι δυο! Χμ!... (αποτεινόμενος σε μια καρέκλα) Τώρα; Τι λές εσύ; Ε; Τα βάζεις και συ μαζί μου; Ε; Ε!! Ε!!! (άρπάζει την καρέκλα) Σε τουμπάρω, κακομοίρη μου, ως που να πής άμην. (Ρίχνει την καρέκλα). Πες και σύ. (Τρίβει τα χέρια του). Χμ! Ό-ρα! (αποτεινόμενος σ' άλλη καρέκλα) Ε! Και συ μαζί μου τα βάζεις; Και σύ; (άρπάζει την καρέκλα) Πες και σύ! (Ρίχνει την καρέκλα) Χμ! (Τρίβει τα χέρια του) Χμ!... (αποτεινόμενος στο σκαμνί) Νά και το πιτσιρίκι. Τι θές; Α; Μαζί μου και σύ; Νά και σύ, νά! Νά! (άρπάζει το σκαμνί, το ρίχνει). Τώρα; (Βάζει τα χέρια στη μέση, προχωρεί προς το ντινάνι και αποτεινείται στα μαξιλάρια). Α!

Εσείς; Ε; Τι θέλετε; Μου κάνετε το παληκάρι; Σε μένα; Νά! Νά! Σκορπώ τα μαξιλάρια προς τα δω και προς τα κε. Σας άρεσε; Γιαλιά, καρφιά σας έκανα όλους. (Κάθεται πάνω στην πεσμένη καρέκλα. Σ' όλο αυτό το μεταξύ ο Πετράκης και η Δινούλα ξεπροβάλλουν από τις κουρτίνες τους και φοβισμένοι ξανακρύβονται). Αχ, κουράστηκα πιά!

Γιαννάκης, βγαίνει, δειλά δειλά από την κουρτίνα.

Δινούλα. — Νά βγώ;

Γιαννάκης. — Τι να βγής;

Δινούλα, βγάζοντας το κεφάλι της. — Νά, να βγώ; Τελείωσες τον πόλεμο;

Πετράκης, έχει ολότελα ξεπροβάλλει και στέκεται στην άκρη δειλός.

Γιαννάκης. — Πόλεμο; Χά, χά, χά! Ναι, ναι, αλήθεια, πόλεμος, πόλεμος ήτανε. Είδες; Είδες; (Στρέφει γύρω, γύρω). Πού είσαι, Δινούλα; Πού είσαι;

Πετράκης, προχωρεί. — Νά τηνε. Κάτω από το ντινάνι.

Γιαννάκης. — Χά, χά! Μωρέ παληκάρι. Γιατί κρύφτηκες, καλέ; (Απογοητευμένος). Δεν είδες λοιπόν; Έσύ Πετράκη είδες; Είδες; Όλους τους νίκησα.

Δινούλα, βγαίνει και προχωρεί. Ναι, είδα. Πώς; Όλα τα είδα. Εργιχνες κάτω τις καρέκλες και πέταγες τα μαξιλάρια σαν τρελλός. Έτσι παίζεις ο κόσμος;

Γιαννάκης. — Ποιές καρέκλες, Δινούλα; Ήτανε τα παιδιά! Οι φίλοι μου.

Πετράκης και Δινούλα, περιπαιχτικά. — Οι φίλοι σου;

Γιαννάκης. — Ναι!

Πετράκης, δείχνει την καρέκλα. — Φίλος σου είν' αυτός; Και πώς τον λένε;

Γιαννάκης. — Ούφ! Τώρα, σάχλες! Όταν παίζουμε το λύκο και τ' άρνί, λύκοι είμαστε; (Σηκώνεται δομητικά και χειρονομεί). Νά! Πώς να σάς το πω; Έτσι κάνω στο διάλειμμα, όταν τα βάζουν μαζί μου. Νά, έτσι... (προχωρεί άπειλητικός κατά τα παιδιά).

Πετράκης και Δινούλα, αποσθχωρούν. — Καλά, καλά, σε πιστεύουμε...

Γιαννάκης, ξανακάθεται. — Έτσι κάνω. Όλοι με φοβούνται. Όχι έσείς που λέτε πως φοβάμαι.

Δινούλα. — Εγώ δεν είπα τέτοιο πράμα.

Πετράκης. — Ούτε γώ.

(Εν τω μεταξύ έχει κάπως σκοτεινιάση. Αρχίζει να νυχτώνει. Ακούγεται κάποιο τριξίμο, που δεν παύει).

Γιαννάκης, τρομαγμένος. — Τι είναι;

Δινούλα. — Δεν ξέρω...

Πετράκης. — Σηκώνει τους ώμους του και κοιτάει γύρω του κάπως φοβισμένος.

Γιαννάκης, με χαμηλή φωνή. — Αναψε το φώς, Δινούλα. Σκοτεινιάσσε.

Δινούλα, χαμηλόφωνα. — Δεν έχουμε λαμπρίδι. Κάηκε.

(Ακολουθεί)

ΑΠΟ ΤΟ «ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ»

17.—ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ

Ρώτησαν μιὰ μέρα τὸ Γιώργο, γιατί τὸ μαθητικό του καπέλο—πηλίκιο ἀπὸ μπλε τσόχα—ἔχει μπροστὰ μιὰ κουκουβάγια, μιὰ κεντημένη μὲ κίτρινο μετάξι; Ὁ Γιώργος δὲν ἤξερε καλά. Μὰ σιγά-σιγά τὸ βρήκε μονάχος του.

Εἶχε θυμηθεῖ πὼς ἡ Ἀθηνᾶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων—τὸ εἶπε μιὰ μέρα ὁ δάσκαλος—ἦταν ἡ θεὰ τῆς σοφίας. Ἡ κουκουβάγια, τὸ πουλὶ μὲ τὰ μεγάλα μάτια ποὺ βλέπουν στὸ σκοτάδι, ἦταν τὸ ἱερὸ πουλὶ τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ σημάδι τῆς, τὸ σύμβολό τῆς. Ἔτσι στὸ σχολεῖο ποὺ μαθαίνουν γράμματα—καὶ τί εἶναι τὰ γράμματα παρὰ σοφία;—ἔχουν γιὰ σύμβολο τὴν κουκουβάγια, ποὺ τὴν εἶχε κι' ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ θεὰ τῆς σοφίας. Τὸ βάζουν στὰ πηλίκια τῶν μαθητῶν. Ὁ Γιώργος τὸ εἶχε ἰδεῖ καὶ στὴ σφραγίδα κάποιου σχολείου, τυπωμένη στὸ ἐνδεικτικὸ ἐνὸς φίλου του.

Τέτοια σύμβολα ὑπάρχουν πολλά. Γιὰ τὰ παραστήσουν εἰκονικὰ μιὰ ἰδέα, οἱ ἄνθρωποι ζωγραφίζουν πουλιά, ζῶα, λουλούδια κι' ἄλλα πράγματα ποὺ ταιριάζουν. Καὶ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ σύμβολα τᾶχουν πάρει ἀπὸ τὴ μυθολογία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, κι' εἶναι σημάδια διαφόρων θεῶν.

Ἡ Θέμη, ἡ θεὰ τῆς δικαιοσύνης, κρατοῦσε μιὰ ζυγαριά. Κι' ὡς σήμερα ἡ ζυγαριά παρασταίνει τὴν ἰδέα τῆς δικαιοσύνης: εἶναι τὸ σύμβολό τῆς.

Ὁ Ἑρμῆς, ὁ θεὸς τοῦ ἐμπορίου, ἦταν κι' ὁ ταχυδρόμος τῶν θεῶν. Ἀμὰ ὁ Δίας, ὁ πῦρ μεγάλος θεός, ἤθελε νὰ στείλῃ κάποιον μιὰ διαταγή, τὴν ἔστειλε μὲ τὸν Ἑρμῆ. Κι' ὁ Ἑρμῆς ἔτρεχε πολὺ, πετοῦσε. Γι' αὐτὸ οἱ ἀρχαῖοι φαντάζονταν πὼς τὰ σαντάλια του κι' ὁ σκούφος του εἶχαν φτερά κι' ἔτσι τὸν ζωγράφιζαν πάντα. Νὰ λοιπὸν ἓνα σύμβολο γιὰ τὸ Ταχυδρομεῖο. Στὰ πρῶτα ἑλληνικὰ γραμματόσημα ἦταν ζωγραφισμένο τὸ κεφάλι τοῦ ταχυδρόμου Ἑρμῆ μὲ τὸ φτερωτὸ του σκούφο. Ἄλλοι, γιὰ ταχυδρομικὸν σύμβολο, βλέπουμε μόνον τὰ φτερωτὰ σαντάλια.

Ὁ Ἀπόλλωνας ἦταν ὁ θεὸς τῆς μουσικῆς καὶ τῆς Ποίησης. Αὐτὸς κρατοῦσε μιὰ λύρα. Ἦταν τὸ ὄργανό του—ποὺ τὸ ἐπινόησε μάλιστα ὁ ἱδιος—μὰ καὶ τὸ σύμβολό του. Κι' ὡς σήμερα ἡ λύρα, ἡ ἀρχαία λύρα, εἶναι τὸ σύμβολο τῶν μουσικῶν καὶ τῶν ποιητῶν.

Ὁ Ἀσκληπιὸς ἦταν ἓνας πανάρχαιος γιατρός ποὺ οἱ Ἕλληνες τὸν

ἔκαμαν ὕστερα θεό. Στους ναοὺς του, ποὺ λέγονταν Ἀσκληπιεῖα, οἱ ἱερεῖς του, γιατροὶ κι' αὐτοί, ποὺ λέγονταν Ἀσκληπιάδης—ποὺ θὰ πῇ παιδιὰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ—γιάτρευαν τοὺς ἀρρώστους. Γι' αὐτὸ καὶ σήμερα ὁ γιατρός λέγεται κι' Ἀσκληπιάδης. Ὁ θεὸς λοιπὸν τῆς υγείας εἶχε γιὰ ἱερὸ τοῦ ζῶο, γιὰ σύμβολο, τὸ φίδι. Καὶ τὸ φίδι, ὡς σήμερα, παρασταίνει τὴν ἰδέα τῆς υγείας. Σὲ πολλὰ φαρμακεία θὰ τὸ ἰδῇτε ζωγραφισμένο γιὰ σύμβολο.

*

Ἀς θυμηθοῦμε τώρα καὶ μερικὰ σύμβολα χριστιανικά.

Οἱ τρεῖς χριστιανικὲς ἀρετὲς εἶναι ἡ Πίστη, ἡ Ἐλπίδα κι' ἡ Ἀγάπη. Τὴν Πίστη τὴν παρασταίνουν μὲ τὸ Σταυρό, τὴν Ἐλπίδα μὲ τὴν ἄγκυρα, καὶ τὴν Ἀγάπη μὲ τὴν καρδιά.

Σ' ὅλες σχεδὸν τὶς ἐκκλησιᾶς, στὴ μέση τοῦ καθολικοῦ—καὶ καθολικὸ λέγεται τὸ μέρος τῆς ἐκκλησιᾶς ἀπὸ τὸ ἱερὸ ὡς τὸν ἁγῶνα—θὰ ἰδῇτε ἓνα δικέφαλο ἀετό, σκαλισμένο σὲ μιὰ μαρμαρένια πλάκα. Ἐκεῖ στέκεται ὁ διάκος ὅταν ὠφάνει τὸ Ἐὐαγγέλιο, κι' ὁ ἀναγνώστης ὅταν λέγ

τὸν Ἀπόστολο. Λοιπὸν, ὁ δικέφαλος ἀετὸς ἦταν τὸ σύμβολο τῆς Βυζαντινῆς Αυτοκρατορίας καὶ τὸ διατήρησε ἡ ὀρθόδοξη χριστιανικὴ Ἐκκλησία.

Οἱ παλαιοὶ Χριστιανοὶ εἶχαν γιὰ σύμβολο τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ ψάρι. Γιατὶ ἑλληνικὰ λέγεται ἰχθῦς. Καὶ τὰ γράμματα αὐτῆς τῆς λέξης εἶναι ἀρχικὰ τῶν λέξεων: Ἰησοῦς Χριστὸς Θεοῦ Υἱὸς Σωτήρ.

Καὶ πολλὰ λουλούδια εἶναι σύμβολα. Οἱ παλαιοὶ βασιλιάδες τῆς Γαλλίας εἶχαν τὸν ἄσπρο κρίνο.

Μὰ καὶ τὰ χρώματα συμβολίζουν. Τὸ ἄσπρο τὴν ἀγνότητα, τὸ μαῦρο τὴ λύπη, τὸ κόκκινο τὴ χαρά. Τὸ Πάσχα ταῦτ' ἀντικειμενικὰ βάζουμε κόκκινα. Ὅταν ἔχουμε πένθος φοροῦμε μαῦρα.

Κι' οἱ σημαῖες τῶν διαφόρων λαῶν, ποὺ εἶναι σύμβολα, ἀπὸ τὰ χρώματά τους προπάντων ξεχωρίζουν. Ἡ ἑλληνικὴ σημαία εἶναι ἄσπρη καὶ γαλάζια. Ὡραία σημαία, γλυκόχρωμη, εὐγενικὰ. Δὲν ἔχει τὰ κόκκινα, τὰ κίτρινα, τὰ πράσινα, τὰ μαῦρα τῶν ἄλλων. Μόνον ἄσπρο σὰν τὸν ἄφρο καὶ σὰν τὸ χιόνι· καὶ γαλάζιο σὰν τὴ θάλασσα καὶ σὰν τὸν οὐρανό. . .

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Εὐκολώτατο. Ἐγώ, ἂν θέλετε, ἀναλαμβάνω νὰ σᾶς παραθέσω ἀπόψε ἓν ἀνναμίτικο γεῦμα.

Ὁ κ. Κλοακὲν δέχθηκε κι' ἀνακοίνωσε ἀμέσως τὴν καλὴ εἰδηση στοὺς συντρόφους του. Ἐπειτα συμφώνησαν νὰ πᾶνε ὅλοι μαζί στὴν Καμβόγη. Ἔτσι ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπίσκεψις ἐπαίρνε τὸ χαραχτῆρα διασκεδαστικῆς ἐκδρομῆς. Ὅλοι ἦταν γι' αὐτὸ εὐχαριστημένοι. Κι' αὐτὸς ἀκόμη ὁ Κάζης, μὲ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ περιβάλλοντος, φαινόταν νὰ ναι σιγά-σιγά τὴν ψυχικὴ του γαλήνη καὶ νὰ ξεχνᾷ πὼς ὁ κ. Κλοακὲν εἶχε πάντα στὴν τέσπη του τὴν «καταραμένη» πλάκα. . .

Ὅταν ἡ ζέστη τῆς ἡμέρας ἔπεσε λίγο, οἱ ταξιδιώτες βγήκαν μαζί γιὰ νὰ ἰδοῦν τὴν πόλη. Γι' αὐτὴν δὲν ἤξεραν τίποτ' ἄλλο, παρὰ πὼς σχημάτιζε ἓνα κανονικὸ τετράγωνο, ὀριζόμενον ἀπὸ τὸν ποταμὸ Δοναῖ, ἀπὸ τὸν παράλληλα παραπόταμό του καὶ ἀπὸ μιὰ διώρυγα ποὺ τὰ ἔνωσε.

Ἡ πλευρὰ ποὺ ὀρίζεται ἀπὸ τὸν Δοναῖ εἶναι ἡ σημαντικώτερη, μὲ τοὺς δύο τῆς ὁρμούς—τὸν ἓνα στρατιωτικὸν, τὸν ἄλλο ἐμπορικόν—τὰ δη-

μόσια καταστήματα, τὰ πολυάριθμα πλοῖα καὶ τὸν ὡραῖο περίπατο πρὸς τὸ ἀκρωτήρι Δεψέν, ὅπου ὠφώνεται ὁ φάρος. Ὁ ποταμὸς χρησιμεύει καὶ σὰν τόπος συνοικισμοῦ γιὰ πολλοὺς Κογχικινέζους, ποὺ δὲν βγαίνουν σχεδὸν ποτὲ ἀπὸ τὶς παράξενες βάρκες τους καὶ τὰ ἐλαφρὰ καΐκια τους μὲ τὶς ἀχυρένιες σκεπές. Βλέπει κανεὶς ἐκεῖ μέσα γυναικὲς νὰ μαγειρεύουν, νὰ πλένουν καὶ νὰ θηλάζουν τὰ μωρά τους, ποὺ τὰ κρεμνοῦν ὕστερα, μέσα σὲ κανίστρια, ἀπὸ τὴ σκεπή. Βάρκες ἰθαγενῶν κι' εὐρωπαίων σκίζουν τὸν ποταμὸ σ' ὅλες τὶς διευθύνσεις. Θάλεγε κανεὶς πὼς ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος ζῇ πᾶνω στὸ νερό.

Ἀλλὰ καὶ στὴν ξηρὰ ἡ κίνηση εἶναι ζωηρότατη. Πολυάριθμοι περνοῦν οἱ διαβάτες, οἱ πλανόδιοι ἔμποροι, οἱ ἀχθοφόροι. Ἄντρες καὶ γυναῖκες φοροῦν τὴν ἴδια σχεδὸν ἐνδυμασία· μακριὰ πουκάμισα χωρὶς ζώνη καὶ πανταλόνι πλατὺ. Μόνον τὸ καπέλλο διαφέρει· τῶν γυναικῶν εἶναι μικρότερο, ἐπίπεδο ἢ λιγάνι κυρτό· τῶν ἀντρῶν εἶναι πελώριο, σὲ σχῆμα κώνου. Ὅσο γιὰ τὰ μαλλιά, καὶ τὰ δύο φύλα τᾶχουν μακριὰ καὶ δεμένα κότσο στὴν κορυφὴ τοῦ κεφαλοῦ.

Καινούρια ἦθη καὶ ἔθιμα παρουσιάζονταν στὰ μάτια τῶν ταξιδιωτῶν μας.

Ὁ Παῦλος μάλιστα κι' ὁ Χάνδος ἔδειχναν μεγάλο γι' αὐτὰ ἐνδιαφέρον. Σταματοῦσαν μπροστὰ στὰ ὑπαίθρια πρατήρια, στολισμένα μὲ ἄγνωστα πράγματα, παράξενα φαγώσιμα καὶ κοσμήματα φανταστικά. Μιὰ παρέα ἀπὸ παιδιὰ, καθισμένα χάμω, ἔπαιζαν μ' ἓνα τόπι ποὺ τῆριχναν ψηλά, ὅχι ὅμως μὲ τὸ χέρι, ἀλλὰ πότε μὲ τὸ πόδι, πότε μὲ τὸν ἄγκωνα καὶ πότε μὲ τὸ κεφάλι. Ἐνας φτωχὸς ἰθαγενὴς ἔδωσε μόνον μιὰ σὰ π ἐ κ α—τὸ μικρότερο νόμισμα τοῦ τόπου—καὶ πῆρε ἓνα ἰνδικὸ καρύδι κι' ἓνα φλιτζάνι τσάι ποὺ θάταν ὄλο του τὸ δείπνο.

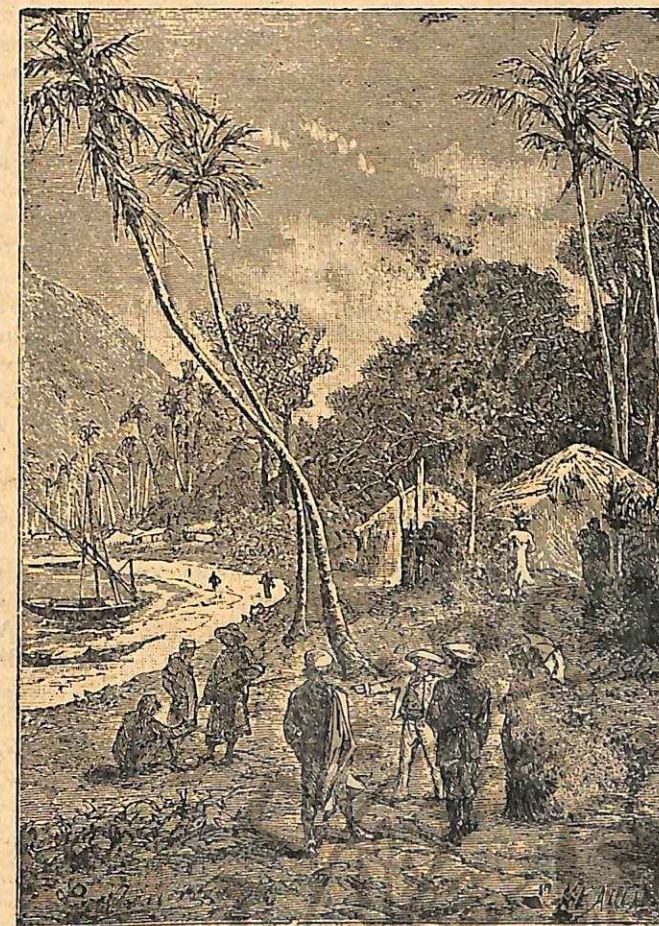
Ἄνοιξαν τότε ὁμιλία γιὰ τὴν ἀξία τῆς σὰ π ἐ κ α ς, καὶ κάποιος Ἀνναμίτης ποὺ τοὺς ἄκουσε, τοὺς πλησίασε εὐγενικὰ καὶ τοὺς ἔδωσε, σὲ ἀρκετὰ καλὴ ἀγγλικὴ γλῶσσα, ὅσες πληροφορίες ἤθελεν γιὰ τὰνναμίτικα νομίσματα. Τὸς ἔδειξε μάλιστα καὶ μιὰ περίεργη συλλογὴ ἀπὸ τέτοια—μικροὺς καὶ μεγαλύτερους δίσκους ἀπὸ τσίγκο, τρυπημένους στὴ μέση καὶ περασμένους σ' ἓνα κορδόνι.

Ὁ Παῦλος κι' ὁ Χάνδος, ἀφοῦ κοίταξαν μὲ περιέργεια τὰ πρωτόγονα αὐτὰ νομίσματα, ἔστρεψαν τὴν προσοχή τους καὶ στὸν ὑποχρεωτικὸ ἰθαγενῆ. Ἦταν νέος εἰκοσιπέντε ὡς τριάντα χρονῶν μὲ ἀθλητικὲς διαστάσεις, ποὺ τὸ μισό του σχεδὸν πρόσωπο τὸ σκέπαζε τὸ πελώριο καπέλλο του, τὸ κ ο ρ φ ο β ο ῦ ν ι ὅπως τὸ λένε οἱ Ἀνναμίτες. Δὲν εἶχε ὅμως οὔτε τὴν πλακωτὴ μύτη, οὔτε τὰ ἐξογκωμένα μάγουλα, οὔτε τὰ λοξὰ μάτια τῆς ἰνδοσινικῆς φυλῆς. Αὐτὸ ὁ Παῦλος κι' ὁ Χάνδος, ἀσυνήθιστοι ἀκόμα, δὲν τὸ παρατήρησαν. Τοὺς ἔκαμε μόνον ἐντύπωση πὼς ἓνας Ἰνδοκινέζος μιλοῦσε μὲ τόσο εὐκολία τὰγγλικά.

— Ταξίδεψα πολλές φορές μ' ἐμπορικὰ πλοῖα στὶς σινικὲς θάλασσες, τοὺς ἐξήγησε ὁ ἴδιος, καὶ συχνὰ ἔκανα τὸν διερμηνέα στοὺς καπετάνιους, ποὺ εἶχαν δοσοληψίες μὲ ἄγγλους ἐμπόρους. Ἄν οἱ κύριοι χρειάζονταν διερμηνέα ὅσον καιρὸ θὰ μεί-

νουν ἐδῶ, εὐχαρίστως θὰ τοὺς ἐπρόσφερα τὶς ὑπηρεσίες μου.

Ὁ Παῦλος σκέφθηκε πὼς πραγματικῶς θὰ τοὺς ἦταν χρήσιμος ἓνας διερμηνέας καὶ κατὰ τὴ διαμονή τους στὴ Σαϊγκὸν καὶ κατὰ τὴν ἐκδρομὴ τους στὴν Ἀπάνω Καμβόγη. Καὶ γνέφοντας στὸν ξένο νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, τὸν παρουσίασε στὶς κυρίες καὶ στὸν κ. Κλοακὲν. (Ὁ ταγματάρχης Ὁμόλλου εἶχ' ἐπιστρέψει πρὸ πολλοῦ στὸ ξενοδοχεῖο, γιατί αἰστάνθηκε πόνους στὸ λ ἄ ῖ β ε ρ καὶ δίψα φοβερή).

«Ὁ Ὅρμος τῶν Κοκοφοινίκων εἶναι χαριτωμένη παραλία. . .» (Σελ. 164, στ. α'.)

Ἐξέτασαν τὸν Ἀνναμίτη, τὸν βρήκαν ἔξυπνο, ἀρκετὰ μορφωμένο καὶ καλὸ γνώστη τοῦ τόπου καὶ, γιὰ νὰ τὸν ἰδοῦν καλύτερα, τὸν πῆραν στὴν ὑπηρεσίαν τους προσωρινὰ καὶ δοκιμαστικά. Ἔτσι ἀποτελείωσαν τὸν περίπατό τους μὲ τὴν ὁδηγία του.

Ὁ Κρά-Ὀγκ-Ντίνχ-Κύ—ἔτσι λεγόταν ὁ διερμηνέας—ἔδειξε, στὸ διάστημα αὐτὸ τῆς μίας ὥρας ποὺ τὸν εἶχαν μαζί τους, μεγάλα χαρίσματα. Καὶ γυρίζοντας στὸ ξενοδοχεῖο, ἦταν τόσο ἐνθουσιασμένοι μὲ τὸν Ἀνναμίτη, ὥστε τὸν κράτησαν ὀριστικά.

Τὸ γεῦμα ἦταν ἑτοιμο καὶ, κατὰ τὴν ὑπόσχεση τοῦ κ. Ταϊθάγκ, ὄλο ἀπὸ φαγιὰ ἀνναμίτικα. Ὅχι ὅμως κι' ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ παράξενα καὶ τὰ δαπανηρὰ, ποὺ τρῶνε μόνον οἱ πλούσιοι μανδάρνοι τῆς Ἰνδοκινᾶς: χελιδονοφωλιές, μπουτία ἀπὸ τίγρη, πόδια ἀπὸ ἐλέφαντα, φιλέτο ἀπὸ λεοπάρδαλη καὶ κοτολέττες ἀπὸ κροκόδειλο. Ἀφοῦ ὁ σκοπὸς ἦταν μόνον νὰ ἰδοῦν ἂν θὰ μπορούσαν νὰ συνηθίσουν τὴν ἀνναμίτικη μαγειρικὴ, ὁ κ. Ταϊθάγκ, πολὺ φρόνιμα, τοὺς παρουσίασε τὰ πῖρ κοινὰ καὶ συνηθισμένα, δηλαδή βραστὸ ρύζι, καπνιστὸ ψάρι, σαῦρες ψητές, παστιτσάκια ἀπὸ χρυσαλλίδες μεταξοσκώληκα, θαλασσινὴ χελώνα, ξερούς σπόρους ἀπὸ λωτό, φέτες ἀνανά καί, ἀντὶ γι' ἄλλο ποτό, τσάι χωρὶς ζάχαρη.

Μὲ μιὰ φωνή, αὐτὸ τὸ γεῦμα κηρύχθηκε ἀποτρόπαιο! Ἡ Ἀνθή κι' ἡ κυρία Ὁμόλλου ἐδήλωσαν ὀρθόκοφτὰ πὼς τοὺς προξενούσε τὴ μεγαλύτερη ἀηδία. Ὁ κ. Κλοακὲν καὶ ὁ ταγματάρχης, ἂν καὶ δὲν ἔδλεγαν καθαρὰ, φαίνονταν πὼς συμφωνοῦσαν. Μόνον ὁ Παῦλος κι' ὁ Χάνδος τὰ δοκίμασαν ὄλα κι' εἶπαν πὼς τὰ βρίσκουν ἔξοχα. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν τοὺς ἐμπόδιζε νὰ περάσουν μὲ τοὺς ἄλλους στὸ κοινὸ ἐστιατόριο, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουν τὴ μεγάλη τους πείνα μὲ φαγιὰ «ἀνθρωπινὰ».

Ἔτσι ἡ ἰδέα νὰ συνηθίσουν οἱ Εὐρωπαῖοι τὴν ἐγγύρεια μαγειρικὴ ἐγκαταλείφθηκε, κι' ὁ κ. Ταϊθάγκ ὑποσχέθηκε νὰ τοὺς ἐφοδιάσῃ μ' εὐρωπαϊκὲς κονσέρβες γιὰ τὸ ταξίδι. Ἀλλὰ πὼς θὰ περνοῦσαν αὐτὲς τὶς ἔξη ἡμέρες, ποὺ ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ μείνουν στὴ Σαϊγκὸν; Μ' ἐκδρομὲς στὰ περὶ ἡμέρας, ἀπλούστατα. Ὁ κ. Ταϊθάγκ τοὺς σύστησε πολλὰ ἀξιοθέατα μέρη. Κι' ἀποφασίσθηκε νὰρχίσουν ἀπὸ τὴν ἐπομένη μ' ἓναν περίπατο στὸν Ὅρμο τῶν Κοκοφοινίκων.

Ἀλλὰ τὴν τελευταία στιγμὴ, ἡ κ. Ὁμόλλου ἐδήλωσε πὼς ἦταν πολὺ κουρασμένη· ὁ ταγματάρχης, ποὺ κι' αὐτὸς δὲν εἶχε καμμιὰ ὁρεξὴ γιὰ ἐκδρομὴ, εἶπε πὼς θὰ καθόταν νὰ κάμῃ συντροφιά τῆς γυναικῆς του· μὰ κι' ὁ κ. Κλοακὲν προτίμησε νὰ μείνῃ στὴν πόλη, καὶ νὰ φάῃ γι' ἀν-

ναμίτικες αρχαιοτήτες στις αγορές και στα τζαμιά. Έτσι η έκδρομή θα γινόταν μόνο με την Άνθη, τον Παύλο και τον Χάνδο. Ο Κάζης θα τους συνόδευε. Θα πήγαιναν με μεγάλη βάρκα, με πανί, που επιφορτίσθηκε να τη νοικιάσει ο Κρά-Όνγκ. Φόρτωσαν στη βάρκα κι ένα πανέρι με τρόφιμα, και πρωί-πρωί, χαρούμενοι, ξεκίνησαν.

Ο Κρά-Όνγκ δέχθηκε και πάλι πολύτιμος. Για όλα έφρόνιζε, ακόμα ναγόραζε για τους ταξιδιώτες και σαλάκους—μυτερά ψάθινα καπέλλα—και γάντια μεταξωτά, αναγκαστικά για την προφύλαξη των χεριών. Στη βάρκα, που είχε ανοίξει το πανί της, κάθισε μπροστά, πίσω ο Κάζης, και στη μέση τα τρία παιδιά, κάτω από μια λιτή τέντα. Και το ταξίδι άρχισε.

Ο δρμος των Κοκοφοινίκων—το τέμμα της έκδρομής—βαίσκεται ανάμεσα στις εκβολές του Δοναί και στο ακρωτήρι Άγιος Ιάκωβος που έχει και φάρο. Είναι χαριτωμένη παραλία με λεπτό άμμο, τριγυρισμένη από λόφους και ήσυχρή κάτω από τα πυκνά φυλλώματα των κοκοφοινίκων της. Εκεί κοντά είναι και η κοιλάδα των Νυμφαίων, που χρωστά τὸν ὄνομά της στο άπέραντο χαλί των υδροχαρών κόκκινων λωτών που σκεπάζει τα λιμνάζοντα νερά της.

(Ακολουθεί) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑ-ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΡΕΛΛΟΙ

Άγαπητοί μου,

Ο ΠΡΩΤΟΣ βασιλιάς της Ιταλίας, ο Ιστορικός εκείνος Βίκτορας Εμμανουήλ—πάππος του σημερινού—κάθε φορά που γινόταν καμιά δολοφονική απόπειρα εναντίον του, έλεγε γελώντας: «Είναι κι αυτό έν' από τα μειονεκτήματα του έπαγγέλματος». Αλήθεια. Όπως κάθε άλλο, και το έπαγγελμα του βασιλιά έχει τα πλεονεκτήματά του, μ' έχει και τα μειονεκτήματα. Κι' έν' από τα χειρότερα είναι που τραβά τους κάθε λογής δολοφόνους—έχθρους πολιτικούς, έχθρους προσωπικούς, εξημεμένους πατριώτες, συνομήτες, αναρχικούς και, τις περισσότερες φορές, ανισόρροπους, μουρλούς για δέσιμο.

Αλλά και το δικό μας έπαγγελμα, χωρίς βέβαια να χ'η τα πλεονεκτήματα του βασιλικού—ώ, κάθε άλλο!—έχει έν' ανάλογο μειονέκτημα: τραβά τους τρελλούς, που γίνονται κάποτε και δολοφόνοι. Ο Κόκκος, ο ποιητής και θεατρικός

συγγραφέας, δολοφονήθηκε στην όδον Σταδίου μ'ά νύχτα, καθώς γύριζε—πόσο χαρούμενος ο κακομοίρης!—από τη θριαμβευτική πρεμιέρα ενός έργου του στο θέατρο της Ομονοίας. Ο Σκίπης, ο γνωστότατος ποιητής, πληγώθηκε κάποτε σοβαρά με πιστόλι από ένα μουρλό, ποιητή κι' αυτόν, που φαντάσθηκε πώς του έκλειψε... έναν τίτλο!

Ως τώρα, εγώ δεν έπαθα τίποτα τέτοιο. Μ'ά τί τ'ά θέλετε! Όποιος τρελλαθεί στην Αθήνα, σ'έ μένα πρώτα-πρώτα θάρη. Και μόνο στην Αθήνα; Κι' από έπαρχίες ακόμα ξεκίνησαν τρελλοί κι' ήρθαν εδώ ξεπίτηδες, να με βρουν. Αυτό μπορεί να μ'ην είναι πάντα επικίνδυνο, αλλά σ'ας βεβαιώ πώς είναι φοβερά λυπηρό! Γιατί συνήθως οι τρελλοί αυτοί είναι ποιητές ή συγγραφείς του γλυκού νερού, άποτυχημένοι, που φαντάζονται πώς τους καταδιώκουν, και παθαίνουν από την ειδική εκείνη τρέλλα που ονομάζεται «μανία καταδιώξεως». Πολλοί το ρίχνουν στο κρασί, στον αϊθέρα, στην κοκαΐνη, και καταντούν αλκοολικοί και τοξικομανείς. Οι κακόμοιροι, αρχίζουν να μ'ου λένε ασυνάρτητα κι' ατελείωτα. Μ'ου φέρνουν να διαβάσω χειρόγραφα τους, βιβλία τους, ζητούν τη γνώμη μου, αλλά και τη βοήθειά μου για να κατατροπώσουν τους φανατικούς τους διώχτες. Βλέπω και παθαίνω για να τους κάμω να φύγουν με τρόπο, χωρίς να τους άποπάρω και να τους έξερεθίσω—πράγμα που δεν συμφέρει βέβαια όταν έχω να κάμω με τρελλό...

Πρό δλίγων ημερών, ένας τέτοιος άναστάτωσε το σπίτι μου και... το γραφείο της Διαπλάσεως. Γιατί αυτόν τον φοβήθηκαν από την όψη του κι' από τα λόγια του—ήταν πολύ τρελλός ο κακόμοιρος, μεθυσμένος κιόλα—και δεν τον άφιναν να νεβή άπάνω να με ιδ'η. Του έλεγαν πώς λείπω, πώς κοιμάμαι, πώς έφυγα ταξίδι, πώς... πέθανα. Εκείνος δεν πίστευε τίποτα κι' έπέμενε. «Πού είναι; φώναζε. Πού μ'ου τ'ον κρύβετε; θέλω να σφίξω το χέρι του Άκαδημαϊκού, του πατέρα μου! Θέλω να μ'ου π'η τη γνώμη του για το περιοδικό μου! Φέρτε μ'ον! Θ'ά ρίξω τους τσίχλους! Θ'ά τρυπήσω το ταβάνι! Θ'ά σ'ας σκοτώσω όλους!» Με κανένα τρόπο δεν μ'άφιναν να παρουσιασθώ και να τελειώσω ή ιστορία. Η γυναίκα μου μάλιστα, τρομοκρατημένη, ήθελε και καλ'ά να με κλειδώσει στην κάμαρά μας και... να πάρη και το κλειδί. Έστειλαν γι' αστυφύλακα αλλά δεν βρέθηκε κανέ-

νας. Και τ'ον είχαν τον τρελλό κάτω δλάκερες ώρες, προσπαθώντας να τ'ον μερώνουν όταν έρεθίζονταν, και να τ'ον υπόσχονται πώς θ'ά μ'έδλεπε χωρίς άλλο όταν... θ'ά ξαναρχόταν. Έπιτέλους έδ'έ η σε να τ'ον πάρη άπόφαση και να φύγη, άφ'ου όμως άναποδογύρισε με μ'ά κλωτσιά το μαγγάλι του γραφείου...

Σήμερα είδα τη φάτσα του... σ'έ μ'ά έφημερίδα. Και διάβασα πώς η Αστυνομία συνέλαβε αυτόν τον αλήτη «συγγραφέα», που βγάζει το περιοδικό—δεν θυμίζω τώρα τ'ον τίτλο—γιατί όλοφοροούσε παρανόμως, κι' ακόμα γιατί πολλές φορές είχε συλληφθεί ως τοξικομανής. Ίδιαίτερη έντύπωση μ'ου έκαμε αυτή η λεπτομέρεια: «Τ'άστυνομικά όργανα εύρον έν' αυτό το τεραστίον φαλτσέταν». Νά, είπα, μ'αυτή θ'ά μ'έσφαζε άν παρουσιαζόμουν εκείνη την ήμέρα. Από τα μειονεκτήματα του έπαγγέλματος. σ'ας λέω...

Κι' όμως, τί άξιολύπητοι που είναι αυτοί οι τρελλοί! Γράφουν τρελλοπράγματα, φαντάζονται πώς είναι μεγάλοι κι' άποτρελλώνονται με την ιδέα πώς οι άλλοι δεν τους άφήνουν να ν'αναδειχθουν από φθόνο!... Όταν μ'ου ρχεται κανένας τέτοιος, ζητώντας βοήθεια και σωτηρία, συλλογιέμαι: «Θ'άδινά κάτι τι άν μ'ου ρούσα τώρα να σο' βγάλω την ιδέα πώς είσαι ποιητής, συγγραφέας, και να σ'έ κάμω να φρονιμήσεις στη στιγμή». Αλλά με τί τρόπο; Η τρέλλα, λένε, δεν πάει στα βουνά.

Σ'ας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ

Η ΧΑΡΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Άκόμα λάμπουν και για μέ της άνοιξης τ'ά κάλλη, Άκόμα κι' η παιδιάτικη δεν γέραςε κάλλιό μου, Χαράς και πόνου άπαντοχή με θρέφει ακόμα πάντα, Και σ'άζει άγάπης άδολής γλυκειά δροσιά ή καρδιά μου.

Άκόμη με παρηγορούν τ'ά πλάτη τ'ά γαλάζια, Οι κάμποι οι καταπράσινοι κι' ή ροδίνη εκεί δόση, Και τ'ης χαράς το μαγικό ποτήρι με κερνάει. Η θεία και πανόμορφη και πάντα νέα Φύση.

Καρδιά, και τούτη έδω ή ζωή την κάθε άξίζει πίκρα, Όσο τ'ό φως του τάλικο ό ήλιος μ'ας χαρίζει, Όσο τ'ό έρχόμενο ή ψυχή καλύτερο προσμένει, Και μ'ά ματιά παρήγορη σ'όν πόνο μας δακρύζει. (Από τ'ό γερμανικό του Χαίλντελνι)

Δ. Ι. ΛΑΜΨΑΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ

—Λοιπόν πού λές, άγόρι μου, κάποιον γλυκό βραδάκι Άροξεψύχισε γλυκά ένα μικρό πουλάκι.

Τ'ά ρόδα το κοιτάγανε σ'ά ν'άταν δακρυσιμένα, Τ'ά γιασεμιά κινήσανε, τ'ά πέταλλα θλιμμένα, Τ'ά δέντρα ψιθυρίσανε τραγούδι πονεμένο. Και τ'ό χορτάρι τ'άπαλό τ'ό έδ'έχθη μ'ουμένο, Τ'ά άγίασμα μ'άροκίνησε τ'ά ν'άθια του με θλίψη. Κι' ό μενεξές ψιθύρισε: τάχα γιατί να λείψει; Ό ήλιος τ'ό συμπόνεσε κι' άπ' τ'ό ψηλό θρονί του. Μ'ά χρυσαχίδα τ'όστειλε να γιάνη την πληγή του. Μ'ά άλμονο! γι'ατρεύεται τέτοια πληγή μεγάλη;

Όποιος τ'ον πάρη ό χάροντας μ'ορεί να γιάνη πάλι; Έδω σταμάτησ' ή γιαγιά μ'έν' άναστέναγμά της. Τάχα πού θλίψη όλόπικρη ξυπνούσε στην καρδιά της: Ποιά πρόσωπα που χάθηκαν θυμήθηκε; και πάλι Κι' άπόψε της ξανάνοιξαν κάποια πληγή μεγάλη;

Γιαγιάκα, δέ μ'ου τέλειωσες την ιστορία κείνη

—Λοιπόν, πού λές, άγάπη μου, έφρξανε κι' οι κ'όνι Κι' άναστέναξε β'αθεία και σ'άναστέναγμά τους Έβ'αλα μ'ον τ'ό πουλί με τη γλυκειά ευωδιά τους, Έσμιξαν τ'ά ν'άθοπέταλλα τριαντάφυλλα και κ'όνι Κι' έν' άνθ'ένιο σ'άβανο! γι'ά τ'ό πουλάκι έγίνη. Και ή γιαγιά τελειώνοντας αυτό τ'ό παραμύθι

Ποιός έέρει πόσες συμφορές δικές της έδυμήθη, Γιατί ένά δάκρυ όλόλαμπρο, άπ' τ'ον μ'ατιών τ'ή βρύση Έκύλησε, μ'ά βιάστηκε γοργά να τ'ό σκουπίσει.

Πριγκιπέσσα

ΚΑΠΟΙΟ ΣΥΝΤΡΙΜΜΙ

Κάτω στην παραλία, άνάμεσα σ'ά ήσυχ'α σπιτάκια τ'ων ψαράδων, είναι κι' άπ' τ'ό κάλυβ'ά τ'ου μ'άρμπα-Στέλιου τ'ό ψαρά.

Ό μ'άρμπα-Στέλιος, έν'ας ψηλός ξερακιανός με ψαρά μαλλιά, έν'ας θαλασσόλυκος. Χρόνια τώρα έχει ζήσ'ει τ'ή ζωή τ'ου ψαρά. Γεννήθηκε σ'ή θαλάσση την άγκαλιά, άνατράφηκε σ'αυτήν και μεγάλωσε. Πρίν από λίγα χρόνια, έ'εζε π'εθάνει ή άγαπημένη του γυναίκα ή κυρά-Φρόσος. Και ζούσε μόνος. Μ'ά όχι κατόμιος. Είχε τ'ό μεγάλο του παιδί. Αυτό τ'όξερε όλος ό κόσμος κι' έλεγε:

—Ό μ'άρμπα-Στέλιος έχει τ'ό γιό του, είναι εύτυχισμένος.

Και πραγματικά, ό Γεώργιος, τ'ό παι-

δί του ήταν τ'ό κρυφό του καμ'άρι. Σ'αυτ'ον σ'ήριζε όλες του τις έλπίδες. Κι' αυτός δούλευε, ψάρευε, για να μ'ορέσει να τ'ό σπουδάσει.

Ό Γεώργιος ήταν πολύ καλός νέος. Άξίζε τις περιποιήσεις τ'ου πατέρα του. Πήγαινε σ'ό Πανεπιστήμιο για γιατρούς.

Όταν έρχόταν ό γιός του άπ' την Αθήνα, όλοι έβλεπαν τ'ον ψαρά με δακρυσιμένα μάτια να τ'ον άγκαλιάζει.

Κι' έν'αι κυλούσε ήσυχ'α ή ζωή τ'ου μ'άρμπα-Στέλιου, με την έλπίδα τ'ου γιού του.

Μ'ά όλη την εύτυχία τ'ου πατέρα την έκοψε μ'ά άπότομη άρρώστεια τ'ου παιδιού. Κάπου είχε πάει, κρύωσε, γύρισε σ'έ πνευμονία και τέλος στην καταραμένη φθίση. Τόσα και τόσα ξόδεψε μ'αυτόν. Κι' εκείνος είχε γίνει άδύνατος, κ'ιτριναρός. Όλοι τ'όξεραν.

—Πάει, έλεγαν, ό μ'άρμπα-Στέλιος θ'ά τρελλαθ'η, ό γιός του είναι φθισικός!

Κι' έπειδή τίποτα δέ μ'ορούσε να καλύτερ'εψη τ'ό γιό του, άποφάσισε να κ'άνη μ'ά λειτουργία σ'όν Άη-Γιώργη.

Ό Άη-Γιώργης ήταν έν'α όμορφο ξωκκλήσάκι πάνω σ'ό μοναδικό λόφο τ'ου χωριού.

Έκεί λοιπόν πήγε να λειτουργήσ'η ό μ'άρμπα-Στέλιος για τ'ή σωτηρία τ'ου γιού του...

Σκυμμένος μπροστά στην εικόνα τ'ου Άη-Γιώργη, με δακρυσιμένα μάτια θεομπακαλούσε ν'άκουσθ'η ή φωνή του παράκληση. Τ'ά χείλη του ψιθύριζαν κάποια μυστική προσευχή.

Κι' έν'αι πού ήταν άπορροφημένος άπ' την προσευχή, τ'ό φάνηκε πώς βγήκε ό λαμπρός καβαλλάρος άπ' την εικόνα, πώς παρουσιάσθηκε μπροστά του μεγαλόσρεπα, λέγοντάς του ότι τ'ό παιδί του θ'ά γίνη καλ'ά. Κάτι άμέσως έννοιωσε μέσα του, έτοιμάσθηκε να όρμησ'η, ν'άγκαλιάσ'η τ'ή λατρευτή όπτασία.

Μ'ά κρατήθηκε. Έτοίμ'ε τ'ά μάτια του, μ'ά τίποτα δεν ήταν. Η εικόνα στεκόταν πάνω σ'ό τέμπλο όπως και πρίν.

Μ'ά ό μ'άρμπα-Στέλιος νόμισε πώς ή πλάνη της φαντασίας του ήταν πραγματικό θαύμα, Όταν τελείωσε ή λειτουργία, γελαστός, χαρούμενος άρχισε να κατεβαίνει τ'ό λόφο βιαστικά.

Όλόχροτος ό ήλιος έλαμπε σ'όν γαλάζιο θόλο. Τ'ά πουλάκια κελαιδούσαν γλυκά, σ'ή χαρά της φύσης λάβαινε κι' αυτός μέρος. Όλες όι ναρκωμένες από την άρρώστεια έλπίδες, ζωντάνεψαν. Τ'ό παιδί του θ'ά γινόταν καλ'ά, θ'άπαιρνε τ'ό δίπλωμά του και θ'ά ζούσαν εύτυχισμένοι. Θ'άπαιρναν έν'α όμορφο σπιτάκι, αυτός π'ά δέ θ'ά δούλευε, θ'ά πάντρευε τ'ό παιδί του, και θ'ά πέθαινε εύχαριστημένος.

Μ'αυτές τις χαρούμενες σκέψεις έφτασε σ'ό νοσοκομείο. Έτρεξε κατ'εύθειαν, έτρεξε σ'ό δωμάτιο τ'ου γιού του.

Μ'ά ξαπνικά τ'ου λυθ'ηκαν τ'ά πόδια. Τ'ό παιδί του κοιτόταν άναίσθητο, νεκρό, π'όνω σ'ό κρεβάτι του.

Ένα ρίγος έννοιωσε τ'ό κουρασμένο κορμί τ'ου γέρου. Κι' ό Άγιος, και τ'ό

θαύμα; Όλα ήταν ψέμματα: Ναι! Νά, τ'ό πελώριο σπ'ίτι πού έχτισε από έλπίδες σωριάστηκε, κομματιάστηκε, δέν άπομένει τίποτα σ'ή θέση του, παρ'ά ή άνάμνηση κάποιας παλιάς, κάποιας κρυφής έλπίδας πού πέταξε τελειωτικά. Σ'έ λίγες μέρες ό γέρος έφυγε, κανείς δέν ήξερε πού πήγε...

Υστερα από χρόνια, κάποιος σκυφτός, καμπουριασμένος καλόγηρος, γύριζε άσκοπα άνάμεσα σ'ά ήσυχ'α σπιτάκια τ'ων ψαράδων. Ήταν άπ' τ'ό μοναστήρι τ'ου Άη-Γιώργη. Άν κανείς παρατηρούσε τ'ό πρόσωπό του, τ'ό πολύ γερασμένο, θάβλεπε κάτι χοντρά δάκρυα να κυλάνε.

Ήταν ό μ'άρμπα-Στέλιος, τ'ό συντρίμμι της μοίρας, πού ήρθε να ξαναδ'η, τ'ά παλιά του λημέρια, την ήσυχ'α άκοργιαλιά, τ'ό έρεπωμένο του σπιτάκι, και να θυμηθ'η την παλιά του, χαμένη εύτυχία.

Πειραιώτικα

✠✠

ΙΔΙΓΓΟΣ

Βρισκόμουν'α στην πατρίδα, τ'ό καλοκαίρι, κι' έν'αι μ'ου έτυχε αυτή ή περιπέτεια πού θ'ά μ'ένη για πάντα ζωηρή σ'ή μνήμη μου.

Είχαμε άνεβεί, μ'ά μεγάλη παρέα, σ'έν'α ψηλό βουνό, άπ' όπου φαινότανε σχεδόν όλόκληρος ό νομός. Ήρακλείου.

Κατά τ'ό μεσημέρι, ή παρέα μου μ'έχασε. Είχα μ'ησιόσει στην άκρη ενός βράχου, πού προεκτεινόταν σ'άν έξέδρα πάνω από μ'άν άβυσσο βάθους 800 μέτρων. Άπ' αυτόν τ'ό βράχο είχα γκρεμιστεί δυό νέοι και την άλλη μέρα μ'άψαν τ'ά κορμιά τους, άγνώριστα, πολτοποιημένα, άνακατεμμένα με δυό τρία κουρέλια, άπομεινάρια θλιβερά τ'ων φορεμάτων τους.

Στάθηκα εκεί μερικά λεπτά, θ'αυμάζοντας την άγριότητα και την όμορφάδα τ'ου τοπίου. Σ'έ λίγο όμως έννοιωσα μ'ά σκοτοδίνη. Έκλεισα τ'ά μάτια μου για να συνέλθω, μ'ά όταν τ'άνοιξα, είχα την έντύπωση πώς γινόταν σεισμός. Ό βράχος έτρεμε κάτω άπ' τ'ά πόδια μου. Μή μ'ορύντας να σταθώ όρθή, γονάτισα με δισταλλμένα τ'ά μάτια άπ' τ'όν τρόπο. Έφερα τ'ά τρεμάμενα χέρια μου σ'ό πρόσωπό μου, πολειώντας να σταματήσω τ'ό κτύπημα τ'ων δοντιών μου. Ατένιξα με φρίκη τ'ό βάραθρο πού, κάτω άπ' τ'ά πόδια μου, άνοιγε τ'ά μαύρο στόμα του, έτοιμο να με ρουφήξ'η. Τ'ά δάκρυα τρέχαν άπ' τ'ά μάτια μου σ'έν'α νευρικό κλάμμα, κι' άσυναίσθητα πλησίαζα σ'ό χείλος τ'ου βράχου. Μ'ου ήταν άδύνατο να ξεκολλήσω τ'ά θλωμένα μάτια μου άπ' την άβυσσο. Ήθελα να φωνάξω για ν'αρθούν να με βοηθήσουν, μ'ά έν'ας ρόγχος άγωνίας βγήκε άπ' τ'ό λάρυγγά μου, και σωριάστηκε άναίσθητη πάνω σ'ό βράχο, με τ'ό κεφάλι κρεμασμένο σ'ό κενό.

Όταν συνήρθα, βρέθηκα ξαπλωμένη σ'ό εκκλησάκι τ'ου Άφέντη Χριστού, πού β'ίσκεται στην κορυφή τ'ου βουνού. Πάνω άπ' τ'ό πρόσωπό μου ήταν σκυμμένες όι άνήσυχες φυσιογνωμίες τ'ων συντρόφων μου. Χαμογέλασα με κόπο για να τ'ους καθησυχάσω, κι' άνακάθισα σ'ό πρόχειρο στρώμα πού μ'ου είχα έτοιμάσει βιαστικά.

Υστερ' από λίγο είχα συνέλθει έν-

τελώς. 'Απέφυγα όμως μ' όλη μου τη δύναμη να κοιτάξω στόν άπαισιο βράχο που ήταν αίτία να περάσω τόσο φριχτές στιγμές γεμάτες τρόμο.

Κρητικοπούλα

ΤΟ ΧΙΟΝΙ

— Πώ! πώ! χιόνι... άκούστηκε πρωί-πρωί ή φωνή του μπαμπά, από τό διπλανό δωμάτιο, σάν άνοιξε τό παράθυρο κι είδε τη γή ντυμένη τη λευκή φορεσιά της.

Όταν άκουσε αυτή τη φωνή, ή 'Αλί-κη πετάχτηκε.

— Χαρώ, Χαρώ, έύνα...

Μά πού νά ξυπνήση αυτή ή ύπνα-ρου! Μά τά πολλά τέλος κατάφερε ν' άνοίξη τά μάτια της.

— Τί είναι; τί είπες;

— Έλα και τί γλύτωσης πάλι.

— Μά τί έπιτέλους;

— Είσαι τυχερή! τί τά θέλεις; και νά συλλογίζεσαι κανείς πως ούτε σή-μερα δέν είχες διαβάσει ιστορία!

— Θά με τρελλάνης! Δέν θά κάνου-με λοιπόν σχολείο; γιατί;

— Και ρωτάς;... Χιονίζει! Τόχει στρώσει.

— Χιόνι; χιόνι; τί χαρά! Κι' έτρεξε στό παράθυρο. Ποιός τή βαστούσε; Τό θέαμα πού παρουσιάστηκε στά μάτια της ήταν άληθινά φαντασμαγο-ρικό.

Τό χιόνι πού εξακολουθούσε νά πέ-φτει σέ άπαλές νιφάδες, σκέπαζε όλοέ-να και περισσότερο τη γή.

Μιά λευκή θαμπάδα ήταν άπλωμένη παντού, άνταύγεια του χιονιού, κι'ένας μικρός σπουργίτης πετούσε από κλαρι σέ κλαρι τιτιβίζοντας άπελπισμένα.

Η Χαρώ στέκεται σάν μαγνητισμένη άπ' αυτό τό θέαμα, κι' ούτε άκου-σε τη φωνή της μαμάς της πού της έλεγε:

— Χαρώ, έλα μέσα! θά κρυώσης...
Τρίο Κορτεζίνο

Ο ΓΕΡΟ-ΚΩΣΤΑΣ

Είναι χειμώνας. Ο ήλιος καίει καυ-τερά και νομίζει κανείς πως βρίσκεται στό καλοκαίρι. Κάτω τό ποτάμι με τά μπόλκια και λαγαρά νερά του, βουίζει και τρέχει-τρέχει νά πάη στη μάγνα του τη θάλασσα. Ο καθέννας ξεκινάει για τό δουλειά του κι' ο γέρο-Κώστας, άν κι' είναι ό γεροντότερος του χωριού, ξεκίνησε πρωί-πρωί νά πάη νά βοσκή-ση τό κοπάδι του.

Με τη γκλίτσα στό χέρι του και με τη φλογέρα στό σελάχι, σαλαγάει τό κοπάδι του χωριού.

Μπροστά από την κοπή πάνε τά δυό μεγάλα γκεσέμια με τά βαριά κουδού-νια τους, και πίσω άκολουθάει τάλλο κοπάδι.

Ο γέρο-Κώστας θά πήγαινε τό κο-πάδι του νά τό βοσκήση στό λειβάδι, πού δέν άπέιχε και πολύ μακριά από τό ποτάμι. Στό δρόμο, άν ξεφύγε κα-νένα άπ' την κοπή, ό γέρος φωνάζον-τάς το, τό γυροδύσε πίσω.

Ο γέρο-Κώστας ήταν ένας καλός και τίμιος άνθρωπος, κι' όλο τό χωριό τον άγαπούσε. Όλο τον καιρό του τον πέ-ρασε πάνω στους λόγγους και στόν καθαρό άέρα κι' ήταν δυνατός σάν παλληκάρι. Τόν είχαν γεράσει όμως οι καίμιοι.

Είχε τη γυναίκα του και τό παιδί του τό Λάμπρο. Η γριά του ήταν κα-λή γυναίκα, μά φιλάσθενη κι' ύστερα από μία βαρεία άρρώστια πέθανε. Ο καλός γέρος με πολλούς κόπους μόρε-σε κι' έμαθε τό γιό του, τό Λάμπρο, πέντε γράμματα, σγνρίζοντας σ' αυτόν την έλπίδα πως θά τον γεροκομήση. Ο Λάμπρος όμως, φέρθηκε άχάριστος γιός.

Εμίσωσε τό επάγγελμα του γέροντα πατέρα του κι' άρνήθηκε νά πιάση τη γκλίτσα. Έφηνε από τό χωριό και πάει στην πόλη. Έκει έπιασε δουλειά σ' ένα μπακάλιο κι' ένας χωριανός του τον έπεισε νά θυμηθί τον πατέρα του και νά του στείλ η, τι μπορούσε. Για λίγο καιρό σά νάλλαζε γνώμη ό Λάμπρος. Μά ύστερα ξεχάσε και χωριό και πα-τέρα, ο άχάριστος...

Εμεινε ό άμοιρος γέρος μόνος πιά, αλλά είχε τους καλούς του χωριανούς. Τά θυμήθηκε όλα τά περασμένα ό γέρο-Κώστας κι' ένα δάκρυ κύλησε ά-πό τά μάτια του. Και για νά ξεχάση τά παλιά του, έβγαλε τη φλογέρα του άπ' τό σελάχι κι' έπαιξε ένα μοιρολόγι. Τό κοπάδι του μαζεψήκε γύρω του, για ν' άκούση τη γλυκειά μελωδία του ά-φεντικού.

Είχε πάρει νά βραδυάση κι' ο καλός μας γέρος πήρε τό κοπάδι και γύρισε πίσω σ' άγαπημένο του χωριό.

Πόρρος

ΕΛΠΙΔΕΣ

Σκυμμένος μπροστά στό βιβλίο, ό νέος διαβάσει για μία στιγμή σηκώνει τά μάτια μέσα από τό βάξο λίγα τριαν-ταφυλλά σκουροπύδη τη γλυκειά μυρω-διά τους. Τά πλησιάζει στό πρόσωπό του, φιλεί τά βελουδένια πέταλά τους και πλάθει κοιτάζοντάς τα όνειρα ρό-δινα.

Και χαμογελά στά τριαντάφυλλα, χαμογελά στό μέλλον, χαμογελά στη ζωή πού τόσος θέλει νά χαρή. Άπ' τό παράθυρο ένα κομμάτι γα-λάσιου ουρανού ξεχωρίζει, ένα χελιδόνι περνά γρήγορα και χάνεται άπ' έμπρός του. Ο κήπος είναι όλοπράσινος, ή τριανταφυλλιά ύψώνει περήφανη τά λυγερά στολισμένα της κλαδιά.

Οί βιολέττες σκουροπύδη γύρω μία με-θυστική μυρωδιά. Δυό-τρία πουλάκια πετούν σ' άνθισμένα κλαδιά της μι-κρούλας κερασιάς.

Για μία στιγμή στέκεται ό νέος άνα-πνέοντας τό μυρωμένο άεράκι. Τό στή-θος του γεμίζει από χαρά, φουσκώνει από δύναμη και θάρρος, έτοιμο νά πα-λέψη στό δύσκολο άγώνα της ζωής.

Καιρός πέρασε... Στην ίδια πάλι θέση στέκεται ένας γέρος. Η άνοιξη με τό μαγικό της ραβδί έντυσε τη φύ-ση στά γιορτινά. Τό άεράκι κάνει τά φύλλα των δέντρων νά σιγομουρμουρί-ζουν.

Κι' είναι τό τραγούδι τους εύθυμο, μοιάζει μ' εκείνο πού τραγούδσαν ένα άνοιξιάντικο δειλινό στην ίδια αυτή θέ-ση. Κι' άφίνει ό γέρος τό βλέμμα του, πού δέ λάμπει πιά, πού δέν καθρεφτί-ζει κανένα όνειρο νά πλανηθί στόν κήπο. Η κερασιά άπλώνει πιδ περή-φανη τά φωνητά της κλαδιά. Βελού-δινα, δλόλευκα τριαντάφυλλα γέρουν τα κεραλάκια τους στό έλαφρύ φύση-μα. Και μόνο ή παλιά, περήφανη τριαν-ταφυλλιά δέν έχει σάν κλαδιά της ού-τε ένα φύλλο.

Με βλέμμα άγάπης την κοιτάζει αυ-τή-ξέρει όλα τά όνειρα της παιδικής του ήλικίας στά άλικά τριαντάφυλλά της θά είχε ψιθυρίσει πολλές φορές. Αυτά μέσα στη σοβαρή, γεμάτη βιβλία κάμαρά του σκόρπιζαν ένα εύθυμο τό-νο. Τού φαίνεται σάν παλιός άγαπη-μένος σύντροφος, κι' ένα δάκρυ κυλά στην άκρη του ματιού του.

Μά μιά γλυκειά φωνούλα τον βγά-ζει άπ' τις μελαγχολικές του σκέψεις.

— Παππού, παππούκα, όταν μεγα-λώσω θά γίνω άξιωματικός!

Τυρνά και βλέπει τό μικρό έγγονό του πού με τό ξύλινο σπαθάκι στη μέ-ση στεκότανε καμαρωτός.

Τόν άρνάει στην άγκαλιά του και τόν γεμίζει φιλία.

— Νά γίνης, άγγελέ μου!

Είναι τά πρώτα όνειρα πού φτιά-χνει ό μικρούλης, για τό τόσο μυστη-ριώδες μέλλον.

Ηβη

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο μαραγκός κύρ-Γιάννης, λέει στόν μικρό του κάλφα:

— Γκερμίσου γρήγορα από δω, πα-λιόπαιδο!

Κι' ο μικρός:

— Δέν μπορώ, άφεντικό. Τό μαγα-ζί είναι ισόγειο.

— Τί κρέας ψώνισες, Κώστα;

— Πήρα λίγο βώδι.

— Για φαντάσου τί σύμπτωση! Βώ-δι και σύ, βώδι κι' εγώ!

Αιώνιος Θρούλος

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ
ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Από τους έν παρενθέσει αριθμούς, ό πρώ-τος είναι τά ταχυδρομικά του Έσωτε-ρικού και ό δεύτερος του Έξωτερικού.

Ο 'Αγγελος της 'Αγάπης (με 60 εικόνες) δρ. 35 (15 και 29).

Η 'Αδελφούλα μου, μυθιστόρη-μα Γρ. Ξενοπούλου (με 24 εικόνες) δρ. 20. (7,50 και 15).

Η 'Απλή ζωή, υπό 'Αγγέλου Κα-σιγόνη, δρ. 8 (1 και 2).

Η 'Επιτυχία εις την ζωήν, υπό 'Αγγέλου Κασσιγόνη, δρ. 8. (1 και 2).

Η 'Εδνυχία, υπό 'Αγγέλου Κασσι-γόνη, δρ. 8 (1 και 2).

Τό Θύμα του Φθόνου, (με 20 ει-κόνες) δρ. 30. (9,50 και 20).

Παιδικόν Θέατρον, Γρ. Ξενοπού-λου, δι' εορτάς Σχολείων και Οικο-γενειών, Α' Τόμος δρ. 20. (7,50 και 15). Β' Τόμος δρ. 20. (7,50 και 15).

Παιδικόν Πνεύμα, (Τομίδιον, Γ') δρ. 5. (1 και 2).

Πρώτος δ Νικίου, (με 24 εικόνες) δρ. 30. (9,50 και 20).

Ο Πυρετοπόλης, (με 24 εικόνες) δρ. 30. (9 και 18).

Υπέρ Πατρίδος, (με 24 εικόνες) δρ. 30. (10,50 και 21).

Ο Φώτης, έμμετρον διήγημα δρ. 7. (3,50 και 5,50).

268ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Δύσεις Πνευματικών 'Ασκήσεων άπό τά φυλλάδια της Β' τριμηνίας του 1934 (Μαρτίου, 'Απριλίου και Μαΐου).

Γίνονται τέσσαρες Διαγωνισμοί. Λύ-σεων τό χρόνο με πολλά βραβεία, ένας κάθε τριμηνία. Ο 268ος πού προκη-ρύσσεται σήμερα, είναι της Β' τριμη-νίας και θά διαγωνιστούν σ' αυτόν ό-σοι θά λύσουν Πνευματικές 'Ασκήσεις άπό τό σημερινό φυλλάδιο ως τό τε-λευταίο του Μαΐου 1934.

Οί παλαιοί συνδρομητάι έξέρουν τους δρους πού μένουν όί ίδιοι. Οί νέοι θά τους μάθουν άπό τον 'Οδηγό του Συν-δρομητού πού, άν δέν τον έχουν, πρέ-πει άφαικτως νά τον άγοράσουν (τιμή-ται δρ. 5 και ταχυδρομικός δρ. 6 και 7). Γιατί στόν 'Οδηγό θά βρούν όλους τους δρους της συμμετοχής σέ κάθε Διαγω-νισμό και γενικά σ' όλη την κίνηση.

Επειτα άγοράσουν άπό τό γραφε-ίο μου χαρτί των λύσεων ή λύσάχαρτο, ό-που, κατά τους όρους του Διαγωνισμού, γράφονται οι λύσεις. (Σέ άλλο χαρτί γραμμένες λύσεις δέν είναι δεκτές.) Θά στείλουν τό αντίτιμο (δρ. 3,50 άπό τό Έσωτερικό και δρ. 5 άπό τό Έξω-τερικό) και θάγοράσουν μία δεσμίδα με 13 φύλλα πού άρκούν για τις λύσεις μιάς τριμηνίας. Όσο για την προθε-σμία πού θά τις στέλνουν, αυτή σημειώ-νεται επάνω από τις Πνευματικές 'Α-σκήσεις κάθε φυλλαδίου. Οί λύσεις π. χ. 3 του σημερινού είναι δεκτές ως τις 3 Μαΐου. Έχουν λοιπόν καιρό, όσοι θέ-λουν νά διαγωνισθούν, νά προμηθευ-θούν και 'Οδηγό και χαρτί.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

'Αθήναι, 42 όδός Εὐριπίδου
την 1 Μαρτίου 1934

ΔΕΝ παραλαμβάνω γράμματα με ά-νεπαρκές γραμματόσημο: ζητείτε τα! —Δέν άπαντώ σέ άπορίες πού τις λύ-νει ό 'Οδηγός των Συνδρομητών: δια-βάστε τον!

ΠΡΟΣΟΧΗ! Οί νέοι συνδρομητάι, όσοι γράφθηκαν μετά την 1η Δεκεμβρίου, σήμερα βλέπουν νά προκηρύσσεται ό πρώτος—γι' αυτός—Διαγωνισμός Δύσεων Πνευματικών 'Ασκήσεων. Άς διαβάσουν λοιπόν καλά την παραπάνω προκήρυξη, άν θέλουν νά λάβουν μέρος, άς συμβουλευθούν και τον 'Οδηγό, και άς παύσουν μερικοί νά μου στέλνουν λύσεις σέ άπλό χαρτί, όπως έκαναν ως τώρα. Επειδή δέν ήθεραν τους δρους.—Τάποτελέσματα του 263ου Διαγωνισμού πρὸς σύνθεσιν 'Ασκήσεων θά δημοσιευθούν, άπρίτιζ, στό έρχόμενο, μαζί και του Διαγω-νισμού Καλλιγραφίας, κι' εύθως κατόπι θά προκηρυχθούν οι νέοι, ώστε μπορείτε άπό τώρα νά προετοιμάζεστε τις Συλλογές σας.

Ελαβα, Παγωμένο Καλοκαίρι, τό 1ο φυλλάδιο της «Μαθητικής Ψυχής», του μηνιαίου περιοδικού του Γυμνασίου σας. Έμεινα πάρα πολύ εύχαριστημένη και συχαίρω τά καλά μου 'Ανδρισανιωτάκια για τό όρατο τους έργο. Είναι άπό τά καλύτερα σχολικά περιοδικά πού είδα ως τώρα. Όλα του τά περιεχόμενα, διαλε-χτά, καλογραμμένα, μου άρεσαν πολύ. Κι' ιδιαίτερος 'Ο τραγούδι της του Χωριού και της Στάνης της Χρυσής Τόμησης, (πολύ καλός χαρακτηρισμός του Κρυστάλ-λη) ή 'Ανδρισανίνα του 'Αθ. 'Αθανά-

σοπούλου (πού μου έμαθε πολλά για την πατρίδα σας) και ό «Οιδίπους Τύραννος» του 'Ανδρέα Παπανδρέου. Μπράβο, παι-διά μου!

Καλά ή «μεγάλη δόση της τεμπελιάς», 'Τρεις, και τά πολλά μαθήματα. Άλλά τό ότι δέν μπόρεσας ακόμα νά έσοπαθώσης, δέν ήταν λόγος για νά... ντρέπεται νά μου γράψης. Άμ άν μου έγραφαν μόνο ό-σοι έσοπαθώνουν, ή 'Αλληλογραφία μου θάταν πολύ-πολύ περιωρισμένη. Άς είναι, άφού μάγαπες τόσο, και πάντα φροντίζεις, και δέν άφίνεις εύκαιρία χωρίς νά πής τον καλό σου λόγο—όπως έδειχνε την ήμέρα στό σχολείο πού ήθερες κάτι άγνωστο στις άλλες κι' είπες πως τό διάβασες σέ μένα—έννοια σου και κάποτε θά έσοπαθώσης και σύ. Σοῦ άνανέωσα τό ψευδώνυμο κι' έχω στή διάθεσή σου ύπόλοιο δρ. 162.

Σαγξέττα Ρατίτου, πολύ μ' εύχαρί-στησε τό πρώτο σου γράμμα. Είδα άπό αυτό πόσο καλά σκέπτεσαι, πόσο είναι μορφωμένη, και χαίρω άληθινά πού παί-νεις τώρα και στην κίνηση. Σοῦ έστειλα τον 'Οδηγό, έλπίζω νά πάρης και ψευ-δώνυμο για νά μου γράψης συχνά. Ναι, ή Κ. είναι ή παιδική σου φίλη. Άφού τη θυμάσαι και την άγαπάς, νά ζητήσης τη διεύθυνσή της με Μ. Άγγελία και νά της γράψης.

Ναι, Κρινάκι, άρκει λίγη καλή θέλη-ση για νά διώξη κανείς άπό πάνω του την τεμπελιά, όπως την έδιώξες έσύ και τώρα, βλέπω, είσαι τόσο εύχαριστημένη. Μήπως συνέτειναν και τά χιόνια, πού σ' έβαλαν σέ τόση κίνηση με τό χιονοπόλεμο και τον χιονάνθρωπο στην αύλή; Τό βέβαιο είναι πως σέ δεκαπέντε μέρες κατάφερες νά μου γράψης δυό γράμματα κι' ένα κομμάτι για τη Σελίδα. Μπράβο, έτσι νά εξακολου-θήσης.

Κι' έδω, Μυρτίλλη, ό καιρός τώρα διορ-θώθηκε, τά χιόνια έλυσαν κι' ό ήλιος λάμπει άνοιξιάντικος. Όχι, δέν άκουσα ποτέ ότι θάρη καιρός πού στόν 'Ισημερινό θά χιονίξη και στούς Πόλους θά κινή ζέστη. Διάβασα όμως πολλές φορές πως οι κατα-ψυγμένες ζώνες θά εκτείνονται λάσένα ως πού νά καταντήση όλη ή γή παγετώνας. 'Ετσι, λένε, θά έκλειψη κάθε ζωή στην επιφάνειά της. Άλλ' άς μήν άνησυχούμε. Κι' άν πρόκειται νά γίνη αυτό, θά περά-σουν τόσες χιλιάδες χρόνια!... Τό μόνο δυσάρεστο για μας θά είναι, ίσως, πού όσο περνά ό καιρός, τόσο πιο θρμείς χειμώ-νες θά έχουμε.

Για τη σιωπή σου, 'Ελάτη, την άλ-λωστε δικαιολογημένη, με άποζημίω-σε αυτό τό τόσο συμπληρωτικό γραμματάκι σου. Τι όμορφα πού φαντάζει και τό ψευ-δώνυμό σου, γραμμένο άπό πάνω με κόκ-κινο μελάνι. Αυτό έπια νά τό κάνουν ό-λοι μου οι φίλοι, για νά βλέπω άμέσως τίνος είναι κάθε γράμμα, αλλά δυστυχώς λίγοι συμφορώνουνται με τις δηγήσεις μου... 'Η νοσταλγία σου για τό καλο-καίρι δέν θά βαστάξη πολύ! γιατί πιστεύω πως πλησιάζει, άν και μερικοί φοβούνται πως θάχουμε κι' άλλον χειμώνα.

Μύρον της 'Ανδρου, τά κομμάτια για τη Σ. Σ. Σ. μπορεί νάνα και με γραφο-μηχανή, καλύτερα μάλιστα. Τά γράμματα όμως των παιδιών μου τά θέλω με την πέννα, γιατί με τη γραφομηχανή μου φα-ίνονται ψυχρά. Για τό τον έορτασμό της Πεντηκοντατηρίδος μου δέν έχω ενώτε-ρες ειδήσεις. Όταν θά γίνη, δέν είναι άπθανο νά έκδώσω κι' ένα πανηγυρικό φυλλάδιο—δηλαδή τό τακτικό έκείνης της έδομαδος, αλλά με περισσότερες σελίδες και με τά σχετικά.

Με μεγάλη χαρά έμαθα, παλιά μου φίλη Διμιλία Χώβ, τους άρραβώνες σου. Μ' όλη μου τη μητρική καρδιά, σοῦ εύ-χομαι τό γεγονός αυτό νά είναι ή άρχή μιάς νέας ζωής ήρεμης κι' εύτυχισμένης όπως την ποθεί ή τόσο δοκιμασμένη ψυχή σου. Και τώρα περιμένω νά μου άναγγεί-λεις και τό στεφάνωμα.

Βλέπεις, Καλυψώ Θυμακή; Και τό συναχι, τό τιποτένιο, όταν τό παραμελή-κανείς, γίνεται καμιά φορά άρρώστια. Χαίρω πού είσαι τώρα καλά, και συμμε-ρίζομαι όλη τη χαρά του σπιτιού σας για τους άρραβώνες της άδελφής σου. Διαβί-βασέ της τά δλόθερά μου συχαρητήρια, καθώς και στό λαμπρό σας γαμβρό, τον παλιό μου φίλο. Και θά πω στις άγαπη-τές σου Διαπλάσοπούλες πως τους εύχεται και στά δικά τους.

Χαίρω πολύ για τη γνωριμία, Διπλω-μάτη, και σέ συχαίρω για την έπιτυχία σου στούς σχολικούς διαγωνισμούς. Έν-νοείται πως και σύ μπορείς νά φροντίζης για έσοπαθώμα, σέ παρακαλώ μάλιστα. Ναι, στην Κέρκυρα πού έχω τόσο πολλά παιδιά, θά μπορούσε νά διοργανωθί μιά γιορτή για την Πεντηκοντατηρίδα μου, άνάλογη μ' αυτήν πού θά γίνη έδω. Η γελοιογραφία δέν μου φάνηκε κατάλληλη. Σοῦ έστειλα 10 τετράδια.

Τό μάντεφα, 'Ανέλιτιση Χαρά, ότι οι σχολικοί διαγωνισμοί δέν άφήναν νά μου γράψης μετά την έγκριση του ψευδωνύμου. Τώρα έλπίζω νά εύκαιρής κάπου-κάπου. Φίλησέ μου τον μικρό άδελφό και πές του πως θά τον περιμένω. Έστειλα 10 τε-τράδια.

Περίεργο, Τσαχπινούλα, νά λάβω γράμ-μα σου και νά μή σοῦ άπαντήσω. Μή δέν τλάα; Γιατί για κομμάτι σου δέν θυμού-μαι αυτή τη στιγμή ούτε εύχαριθ νά φάξω. Τό «Χωρίς Οικογένεια» είναι στούς τόμους 1919 και 1920 όπου υπάρχουν άλλα πέντε όρατα μυθιστορήματα. Σημείωσα τό έ-σοπαθώμα σου και σ' εύχαριστώ πολύ. Η Άλκα Καρακάλου είναι 'Αθηναία. Η 'Ελένη Λαμπίρη είναι κόρη του μουσικού Γ. Λαμ-πίρη, άπό την Κεφαλληνία, κι' έγγονή του μεγάλου ποιητού Λασκαράτου. Έλα! μου φαίνεται πως σοῦ άπήντησα σέ όλα και τώρα δέν θάχης παράνοια.

Φαντάζομαι τη χαρά σου, Τρύπα στό Νερό, όταν είδες δημοσιευμένο τό κοι-μάτι σου. Και γιατί νά μή στείλεις άλλο; Θά είχες τό δικαίωμα και άν σοῦ άπερ-ρίπτετο, πόσο μάλλον τώρα πού έδημο-σιεύθης, Άλθις, όλοι όσοι φροντίζουν για τη διάδοσή μου—όπως έσύ πού σ' εύχα-ριστώ πολύ—προσκόπτουν στην κοινή πρό-ληψη πως είμαι μόνο για πολύ μικρά παι-διά. Άλλά όσοι με παρακολουθούν, ξέρουν πως δημοσιεύω πράγματα για κάθε ήλι-κία και πως στόν κύκλο μου υπάρχουν και πολλοί έφηβοί—φοιτητές, φοιτήτριες—πού συχνά μου προβάλλουν και φιλοσο-φικές άκόρια άπορίες. Και τό πιο νόστιμο είναι τοῦτο: πολλά άπό αυτά τά παιδιά, πού με θεωρούν τάχα κατώτερη της ήλι-κίας των, άν ενδιαβαζαν άπαντήσεις μου ή Έπιστολές του κ. Φαίδωνος πάνω σέ τέ-τοιες άπορίες, θά τους φαίνονταν... κι-νέσικα!

Δέν έχω πιά τόπο νάπαντήσω έκτενώς και σ' άλλους. Δήμιε 'Ανθέ, 'Αναγαλ-λίσ, Αίώνιε Θρούλλε, 'Ελίθα Δάντι, Μαργιολάκι, Σανθό 'Αραπάνι, Λαμ-παδιά, Τρελή Δόλα, Πειραιωτάκι, Τι-τάν, 'Ιπτάμενε 'Αετέ, Αίλ, 'Ηβη, Γορ-γύ Φαροπούλα, Άγνή Καρδιά και Εύ-γενές 'Ιδανικόν—καλά μου παιδιά, και τά δικά σας όρατα γραμματάκια διάβασα

